

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

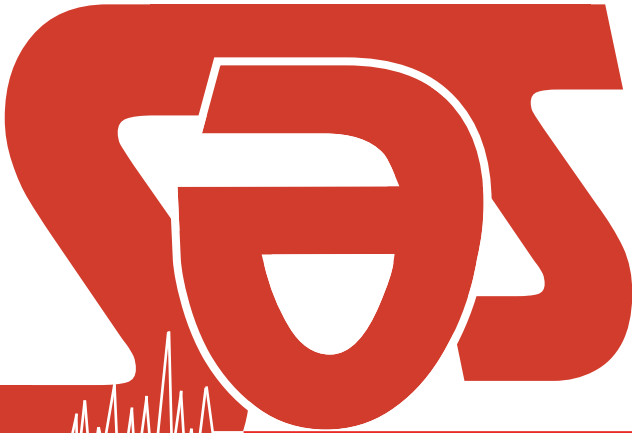

№ 116 (7041)

Yeni Azərbaycan
Partiyasının İdarə
Heyətinin iclası keçirilib

4

4 iyul 2024-cü il.
Qiyməti 60 qəpik

ŞƏT-in ali məqsədi - davamlı sülh və inkişaf

2

Prezident İlham Əliyev Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatına
üzv ölkələrin Dövlət Başçıları Şurasının 24-cü iclasında
iştirak edib, bir sıra mühüm görüşlər keçirib

Paşinyandan Avropa İttifaqı ilə bağlı NÖVBƏTİ MANİPULYASIYA

Erməni qətləmlərə
azyahlılara qarşı cinayət əməlləri

13

"Şuşa görüşü Azərbaycanın
xarici siyasət kursunun
təntənəsi hesab olunmalıdır"

7

Dondurma alarkən,
bunlara diqqət edin!

16

5

Hansı nəqliyyat
vasitələri taksi
fəaliyyəti ilə məşğul
ola bilməyəcək?

11

Yaşayan
qoyunların ölümcül
cinayətləri

12

ŞƏT-in ali məqsədi - davamlı sülh və inkişaf

Prezident İlham Əliyev Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının Zirvə toplantısında iştirak etmək üçün Astanaya səfər edib, bir sıra mühüm görüşlər keçirib

səviyyədə də yaxşı münasibətlər qurub və bu əlaqələri ildən-ilə uğurla inkişaf etdirir. Təsədüfi deyil ki, Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının Baş katibi Can Min bu ilin fevralında Bakıda Prezident İlham Əliyev tərəfindən qəbul edilərkən ölkəmizin ŞƏT-in fəal tərəfdaşlarından biri olduğunu və Azərbaycan ilə əlaqələrin hərtərəfli inkişafına əhəmiyyət verdiklərini bildirib. Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən siyasəti nəticəsində sürətlə inkişaf edərək regionda ən nüfuzlu dövlətə çevrilən Azərbaycanın ŞƏT-də müşahidəçi statusu alması bu nüfuzlu qurum üçün də böyük önəm daşıyır. Prezident İlham Əliyevin ŞƏT-in Astana Sammitində iştirakı Azərbaycanın COP29 ilə bağlı mesajlarının bu mötəbər platforma vasitəsilə bir daha çatdırılması, eləcə də bu istiqamətdə səmərəli müzakirələrin aparılması baxımından da çox əhəmiyyətlidir.

Çinin sədrindən "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsü

Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevlə danışıqlardan sonra keçirilən mətbuat konfransında Çin Xalq Respublikasının sədri "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünü şərh edib. Onun sözlərinə görə, Qazaxıstan və Çin bu təşəbbüs çərçivəsində yüksək keyfiyyətli əməkdaşlıq etməyə, praktiki sahələrdə əməkdaşlıqda yeni nəticələrin əldə edilməsinə töhfə verməyə hazırdır. "Biz "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsü çərçivəsində yüksək keyfiyyətli əməkdaşlıq həyata keçirəcək və praktiki sahələrdə əməkdaşlıqda yeni nəticələrin əldə olunmasına töhfə verəcəyik. Qarşıya yeni vəzifə qoyulub - ən qısa müddətdə ticarət dövriyyəsini iki dəfə artırmaq. "Biz ticarət və iqtisadiyyat, investisiya, sənayeləşmə, nəqliyyat əlaqəsi və enerji kimi ənənəvi sektorlarda əməkdaşlığı davamlı şəkildə dərinləşdirmək barədə razılığa gəldik",

Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının (ŞƏT) sədri statusunda Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin dəvəti ilə ŞƏT-in Zirvə toplantısında iştirak etmək üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 3-də Astanaya səfərə gəlib. Astana şəhərinin Nursultan Nazarbayev Beynəlxalq Aeroportunda dövlətimizin başçısını Azərbaycan Prezidentini Qazaxıstanın Baş nazirinin müavini Kanat Bozumbayev və digər rəsmi şəxslər qarşılayıblar.

Dövlətimizin başçısı Astanaya səfəri zamanı bir sıra mühüm görüşlər keçirib. İyulun 3-də Astanada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin ilə görüşü olub. Görüşdə qeyd edilib ki, Azərbaycanda Rusiya Mədəniyyəti Günləri yenice başa çatıb. Azərbaycanda rus dilində 300-dən çox məktəb fəaliyyət göstərir, gənclərə və uşaqlara rus dili öyrədilir. Bu, gələcəkdə də əlaqələrimizin qorunub saxlanılması və inkişafı

üçün yaxşı zəmin və perspektivlər yaradır. Daha sonra Astanada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev ilə görüşü keçirilib, Astanada imzalanmış "Azərbaycan İnvestisiya Holdinqi və "Samruk-Kazına" Milli Rifah Fondu" Səhmdar Cəmiyyəti arasında Səhmdarlar Müqaviləsi'nin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin iştirakı ilə mübadiləsi mərasimi olub. Dünən Astanada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpin ilə görüşü keçirilib, eyni zamanda Astanada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və Pakistan İslam Respublikasının Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şərif arasında üçtərəfli görüş keçirilib.

Xəbər verildiyi kimi, hazırda Qazaxıstanla Azərbaycan arasında ikitərəfli ticarət döv-

riyyəsinin sabit artımı təmin olunub. Beləliklə, 2023-cü ilin sonunda qarşılıqlı ticarət dövriyyəsi 14,4% artaraq 529,4 milyon dollara çatıb. Bundan əlavə, bu gün Qazaxıstan neftinin Azərbaycan ərazisindən keçməklə Avropa istiqamətində nəqli qurulub. Bu ilin yanvar-aprel aylarında ümumilikdə 494 min ton neft vurulub. "Çoxtərəfli dialoqun möhkəmləndirilməsi - davamlı sülhə və inkişafa nail olmaq" mövzusunda həsr olunacaq Zirvə görüşündə ŞƏT-ə üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçıları siyasi, iqtisadi-ticari, mədəni-humanitar əməkdaşlıq və digər məsələlərə dair geniş spektrdə aktual mövzuları müzakirə edəcəklər. Əsas siyasi sənəd olan Astana Bəyannaməsi ŞƏT-in bir çox aktual məsələlərlə bağlı mövqeyini ortaya qoyacaq, təşkilatın fəaliyyətini qiymətləndirəcək və gələcək üçün istiqamətləri müəyyənləşdirəcək.

Azərbaycan hazırda ŞƏT-də dialoq tərəfdaşı statusuna sahibdir. 2016-cı ildə Azərbaycan ilə ŞƏT arasında əməkdaşlıq sahələrini əks etdirən memorandum imzalanıb.

ŞƏT ilə əməkdaşlıq istiqamətləri arasında təşkilatın ənənəvi prioritet sahələri olan və Azərbaycan üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edən terrorizm, ekstremizm və separatizm ilə mübarizə, regional təhlükəsizliyin və sabitliyin təminatı müəyyənləşdirilib. Həmçinin ölkəmizin beynəlxalq müstəvidə mühüm rol oynadığı sivilizasiyalararası dialoq, multikulturalizm və tolerantlığın təşviqi sahələri də diqqət mərkəzində olan məsələlərdəndir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ŞƏT-in Astanadakı Zirvə görüşündə Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin dəvəti ilə iştirak edir. Qürurverici haldır ki, Azərbaycanın üzvü olduğu beynəlxalq təşkilatlarla yanaşı, üzvü olmadığı təşkilatların da sammit, konfrans və görüşlərinə dəvət alması, həmin tədbirlərdə fəal iştirakı ölkəmizin beynəlxalq aləmdə artan nüfuzunun göstəricisidir. Azərbaycanın bu Sammitdə iştirakı ölkəmizin multilateralizmə verdiyi önəm göstəricisidir. Azərbaycan ŞƏT-in demək olar ki, bütün üzv ölkələri ilə ikitərəfli

- deyə Çin sədri Si Cinpin bildirib.

Dövlət başçıları qarşıya ən qısa müddətdə ticarət dövriyyəsini iki dəfə artırmaq vəzifəsini qoyublar. "Biz ticarət və iqtisadiyyat, investisiya, sənayeləşmə, nəqliyyat əlaqəsi və enerji kimi ənənəvi sektorlarda əməkdaşlığı davamlı şəkildə dərinləşdirmək barədə razılığa gəldik", - deyə Si Cinpin Akordadakı danışıqlardan sonra mətbuata açıqlamasında bildirib. O, əlavə edib ki, hər iki ölkə ticarət-iqtisadi əməkdaşlıq proqramının həyata keçirilməsi üçün yol xəritəsini diqqətlə həyata keçirəcək, sənayeləşmə sahəsində əməkdaşlıq layihələrinin səmərəli təşviqini stimullaşdıracaq, transxəzər beynəlxalq nəqliyyat marşrutunun və üçüncü keçidin tikintisini sürətləndirəcək. Bundan əlavə, Qazaxıstan və Çin əsas mineral ehtiyatlar, alternativ enerji mənbələri, elmi-texniki innovasiyalar, aviasiya və kosmos və rəqəmsal iqtisadiyyat sahələrində birgə yeni artım nöqtələri axtarmaq niyyətindədirlər.

Ardı səh. 3

Əvvəli səh. 2

ŞƏT sərt küləyə qarşı

İyunun 25-də Minskə Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovla görüşdə Aleksandr Lukaşenko ŞƏT-ə qoşulmağın "Belarus üçün çox vacib olduğunu" bildirib və ölkənin assosiasiyaya qoşulmaq üçün "bütün öhdəliklərini yerinə yetirdiyini" qeyd edib. Astanada keçiriləcək sammit Belarusun ŞƏT-ə qəbul edilməsi ilə başlayacaq və bundan sonra Belarus nümayəndə heyəti üzv ölkələrin bütün digər nümayəndələri ilə bərabər əsasda tədbirdə iştirak edə biləcək. Bundan əvvəl Aleksandr Lukaşenko ŞƏT-i iştirakçılarının "bərabər kimi danışmasına" görə tərifiyləyib və "Amerika hegemonluğundan yorulan hər kəsin bu struktura hörmətlə baxdığını" qeyd edib.

Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı 2001-ci ildə Şanxay beşliyi əsasında yaradılmış regional təşkilatdır. 1996-cı ildə yaradılan "beşliyə" Rusiyadan başqa, Çin, Qazaxıstan, Tacikistan və Qırğızıstan da daxil idi. 2001-ci ildə Özbəkistan onlara qoşuldu və ŞƏT yarandı. 2017-ci ildə ona yeni üzvlər qəbul edilib: Hindistan və Pakistan, 2023-cü ildə isə İran. ŞƏT öz fəaliyyəti dövründə tək-cə ayrı-ayrı dövlətlərlə deyil, həm də müxtəlif beynəlxalq təşkilat və birliklərlə, o cümlədən BMT ilə əməkdaşlıq qurub.

Qasım-Jomart Tokayevin sözlərinə görə, Qazaxıstan təşkilatın təsisçilərindən biri və çoxtərəfli dialoqun inkişafının fəal tərəfdarı olmaqla, ŞƏT-i balanslaşdırılmış xarici siya-

ŞƏT-in ali məqsədi - davamlı sülh və inkişaf

Prezident İlham Əliyev Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının Zirvə toplantısında iştirak etmək üçün Astanaya səfər edib, bir sıra mühüm görüşlər keçirib

Karnegi Berlin Rusiya və Avrasiya Araşdırmaları Mərkəzinin eksperti Temur Umarov:

- Biz başa düşməliyik ki, Avropa İttifaqında ŞƏT-in bir təşkilat kimi olması ilə bağlı müxtəlif fikirlər var. Şanxay Təşkilatını mövcud qlobal nizamda potensial çağırış və bu gün dünya düzəninə belə "lövbəri" və ya "onurğa sütünü" hesab edilən beynəlxalq qurumları gündəmdən çıxarmağa çalışan bir təşkilat kimi baxanlar var. Bu, ilk növbədə, Avropa Şurası kimi Avropa qurumlarına, eləcə də BMT kimi daha qlobal təşkilatlara aiddir. Beləliklə, Avropa İttifaqının ŞƏT-ə təhlükə kimi baxan həmin hissəsi Təşkilatın iste-

landırılır. ŞƏT-in yaradılması təşəbbüsü ilə çıxış edən dövlətlər həqiqətən çalışırlar ki, təşkilat beynəlxalq sistemdə Qərbe qarşı çəkici rolunu oynasın. Bununla belə, ŞƏT-i tənqid edənlər tarixən təşkilatı təsirsizliyi və imkansızlığı ilə qiymətləndiriblər. Bununla belə, BRİKS-ə qarşı da oxşar ittihamlar səsləndirilib. Bununla belə, BRİKS dövlətləri artıq çoxqütblü dünya nizamının tərəfdarlarının əsas məqsədi olan de-dollarizasiya üçün ciddi səylər göstəriblər. Burada qeyd etmək vacibdir ki, ŞƏT üzvlərinin bir çox məsələlərdə ziddiyyətli baxışları və maraqları var. Bununla belə, onların hamısı həm də əməkdaşlığına təkan verən daha çoxqütblü dünya nizamında müəyyən maraqları bölüşürlər. Son iki ildə baş verən qlobal hadisələr bu təsəvvürü daha da gücləndirdi.

"DiplomaticWorld" biznes nəşrinin sahibi (Brüssel) Barbara Ditrix:

- ŞƏT-in yaradılmasında ilkin məqsəd əvvəllər regionda təhlükə yaradan "şərin üç qüvvəsi" - terrorizm, separatizm və ekstremizmlə mübarizə aparmaq idi. Bu gün əməkdaşlıq nəqliyyat, enerji, maliyyə, investisiya, kənd təsərrüfatı, informasiya texnologiyaları, innovasiyalar və davamlı inkişaf kimi sahələri əhatə etməklə genişləniş. ŞƏT-in çevik strukturu təşkilata üzv dövlətlərin üzleşdiyi problemlərin həlli üçün daha funksional və problem yönümlü mexanizm əldə etməyə imkan verir. Bu gün ŞƏT həm coğrafi, həm də demografik baxımdan dünyanın ən böyük regional təşkilatıdır. Avrasiya ərazisinin təxminən 60%-ni, dünya əhalisinin 40%-ni və qlobal ÜDM-in 30%-dən çoxunu əhatə edir. Bundan əlavə, ŞƏT digərləri ilə yanaşı, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı (UNESCO), Ümumdünya Turizm Təşkilatı (UNWTO) və Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatı (BMqT) ilə rəsmi tərəfdaşlıq sazişləri imzalayıb. Beləliklə, ŞƏT status-kvonu dəyişmək niyyətində deyil.

Şanxay təşkilatı ünsiyyət, konsensusun yaradılması və etimadın yaradılması üçün yüksək səviyyəli çoxtərəfli platforma təmin edərək özünü möhkəm və çevik olduğunu sübut etməkdədir.

V.VƏLİYEV

sətində daimi prioritet hesab edir: "Biz ŞƏT-in daha da təkmilləşdirilməsi sahəsində strateji əhəmiyyətli qərarların qəbulunu gözləyirik. Ortamüddətli dövr üçün əsas qarşılıqlı fəaliyyət istiqamətləri müəyyən ediləcək, mövcud çağırışlara və təhdidlərə adekvat və vaxtında cavab vermək üçün təşəbbüslər hazırlanacaq". Bundan əlavə, Qasım-Jomart Tokayev qeyd edib ki, "ŞƏT qlobal proseslərdən kənar qalmamalıdır". "Buna görə də Qazaxıstan ŞƏT-in "Ədalətli sülh və harmoniya naminə dünya birliyi haqqında" təşəbbüsünü birgə inkişaf etdirməyi təklif edib.

Qazaxıstan lideri Astana nöqtəy-nəzərindən bu yeni təhlükəsizlik paradigmasının nə olması barədə danışmayıb. ŞƏT-ə üzv ölkələrin xarici siyasət yanaşmaları əsasən üst-üstə düşür, lakin nüanslar var. Belə ki, BMT Baş Assambleyasının Rusiyanın Ukraynada hərbi əməliyyatına başladıqdan sonra birinci ildə qəbul edilmiş, Moskvanın hərəkətlərini pisləyən üç qətnaməsi üzrə səsvermə zamanı assosiasiya dövlətləri tam birlik nümayiş etdirməyiblər. ŞƏT-ə üzv olan ölkələrin heç biri bu sənədləri dəstəkləməsə də, yalnız Belarus Rusiya ilə birlikdə onların qəbulunun əleyhinə ardıcıl olaraq səs verib. ŞƏT-in qalan üzvləri ya bitərəf qalıb, ya da səsvermədə iştirak etməyiblər.

Rusiya prezidenti isə açıqlamasında qeyd edib ki, yaxın gələcəkdə Avrasiya qitəsində bərabər və bölünməz təhlükəsizliyin, qarşılıqlı faydalı, bərabərhüquqlu əməkdaşlığın və inkişafın konturu formalaşdırılacaq. Vladimir Putinin özünün "fundamental" adlandırdığı bu ideyanı təbliğ etmək üçün onun

çıxışından göründüyü kimi, artıq Avrasiyada fəaliyyət göstərən çoxtərəfli təşkilatlar arasında dialoq prosesini əhəmiyyətli dərəcədə aktivləşdirmək lazımdır. Qeyd edək ki, Astanada keçirilən ŞƏT sammitinə BMT-nin baş katibi Antonio Quterreş və assosiasiyanın bir sıra tərəfdaş ölkələrinin rəhbərləri dəvət olunublar.

ŞƏT-in sammitinə Avropanın baxışı

İyunun 3-4-də Astanada keçirilən Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının (ŞƏT) sammiti ilə bağlı Avropa İttifaqı ölkələrindən olan ekspertlər ŞƏT və indiki sammitlə bağlı fikirlərini bölüşüblər.

nilən sammitini izləmək vacib olan mühüm hadisə kimi təqdim edir və bu və ya digər liderin ifadə etdiyi bütün ifadələri "oxuyurlar". Şərti olaraq ikinci qrup var ki, bu qrupa ŞƏT-i mövcud dünya nizamı üçün risk kimi qiymətləndirilməli olan ciddi təşkilat kimi qəbul etməyən insanlar daxildir. Onların fikrincə, ŞƏT daxilində müəyyən sayda problemlər var.

Gent Universitetinin (Belçika) eksperti Con İrgengioro:

- Avropa İttifaqı, digər Qərb dövlətləri kimi, uzun müddətdir ki, ŞƏT-lə bağlı həm mənfi, həm də "kiçimsiz" fikirlər səsləndirir. Qərbdəki bəzi dairələr Şanxay təşkilatını uzun müddətdir ki, "anti-NATO ittifaqı" ad-

Yeni Azərbaycan Partiyasının İdarə Heyətinin iclası keçirilib

İyulun 3-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) İdarə Heyətinin növbəti iclası keçirilib. YAP Sədri-nin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov qeyd edib ki, Azərbaycan olduqca mühüm ictimai-siyasi proses ərəfəsindədir: "Bildiyiniz kimi, Prezident İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamı ilə VI çağırış Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi buraxılıb və növbədənəkar seçkilər 2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilib".

Dövlət başçısı, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin böyük inkişaf yolu keçdiyini deyən YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri qeyd edib ki, dövlətimizin və xalqımızın qarşısındakı ən ümdə vəzifənin yerinə yetirilməsi - Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinin təmin edilməsi müasir dövlətçilik tariximizin ən şərəfli səhifəsi və möhtəşəm tarixi nailiyyətimizdir. YAP Sədri-nin müavini vurğulayıb ki, ölkəmizin qarşısında növbəti strateji hədəflərin gerçəkləşdirilməsi vəzifəsi dayanır.

YAP-ın avanqard siyasi qüvvə olaraq hər zaman ictimai-siyasi proseslərin önündə

getdiyini söyləyən Tahir Budaqov partiyanın qarşısından gələn parlament seçkilərinə də yüksək səviyyədə hazırlaşdığını qeyd edib. Daha sonra iclasın gündəliyində olan məsələlər haqqında məlumat verilib. İclasda ilk olaraq "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə 2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş növbədənəkar seçkilərlə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyasının Tədbirlər Planı" müzakirə edilərək təsdiq olunub.

Sonra Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Seçki Qərargahının yaradılması və onun tərkibinin təsdiq edilməsi məsələsi müzakirə olunub. Müzakirələrdən sonra 21 nəfərdən ibarət YAP Mərkəzi Seçki Qərargahının yaradılması haqqında qərar qəbul olunub. İdarə Heyətinin qərarı ilə Yeni Azərbaycan Partiyasının səlahiyyətli nümayəndələri və maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndəsi də təyin olunub, səsvermə gününədək seçki komissiyalarının iclaslarını müşahidə edəcək şəxslər müəyyən edilib.

İclasın sonunda YAP Sədri-nin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Yeni Azərbaycan Partiyasının parlament seçkilərinə qələbə əzmi ilə qatıldığını vurğulayıb və bu prosesdə partiya üzvlərinə uğurlar arzulayıb.

Çin Azərbaycanın təklif etdiyi sülh gündəliyini qətiyyətlə dəstəkləyib

Çin tərəfi Azərbaycan tərəfinin təklif etdiyi sülh gündəliyini qətiyyətlə dəstəkləyir və konfransın saxlanması üçün zəruri qeyri-səmərəli hesab edir. Bu fikir iyulun 3-də Astana-da qəbul olunan "Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamə"də yer alıb.

Bəyannaməyə əsasən tərəflər terrorizm, separatizm və ekstremizmin bütün beynəlxalq ictimaiyyət üçün ciddi təhdidlər yaratdığını və bu çağırışların qarşısını almaq və onlara qarşı mübarizə aparmaq üçün ümumi səylərin birləşdirilməsini tələb etdiyini vurğulayıblar.

Bildirilib ki, tərəflər milli xüsusiyyətlərinə uyğun seçilmiş inkişaf yolu boyunca bir-birlərinə qətiyyətli dəstək verməyə davam edəcək, ümumi inkişaf və firavanlığa nail olmaq üçün əməkdaşlıq etməyə, milli, eləcə də regional və global təhlükəsizliyin ən vacib məsələləri ilə bağlı sıx əlaqə və koordinasiya saxlamağa, etimadı möhkəmləndirməyə, öz dövlətinin ərazisindən hər hansı bir qüvvənin digər tərəfə qarşı hərəkət etmək üçün istifadə etməsinə imkan verməməyə hazırdırlar.

"Bu gün biz Fransanın müstəmləkəçilik siyasətinə görə təcrid olunmuşuq"

ABŞ mətbuatı Azərbaycanda dekolonizasiya mövzusunda keçirilmiş konfransdan yazıb

Ümumdünya Kilsələr Şurasının (ÜİK)

Mərkəzi Komitəsi Azərbaycanla razılışır ki, Fransız Polineziyası Fransa müstəmləkəçiliyindən azad edilməlidir. Bu barədə tanınmış siyasi şərhçi və jurnalist, Dona Qrasiya Diplomatika Mərkəzinin təsisçisi və baş direktoru Reyçel Avraham baş qərargahı ABŞ-ın Nyu-York şəhərində yerləşən Xarici Siyasət Assosiasiyasının xəbər saytında dərc olunmuş məqaləsində yazıb.

"Azərbaycan Bakı-

da dekolonizasiya mövzusunda konfrans keçirir" başlıqlı məqalədə qeyd olunub ki, məqsədi "Fransız azadlıq və antimüstəmləkəçi hərəkatları"ni dəstəkləmək olan "Bakı Təşəbbüs Qrupu" (BTQ) kimi tanınan təşkilatın təşəbbüsü ilə bu yaxınlarda Azərbaycan Milli Məclisində "Fransız Polineziyasının dekolonizasiya hüququ: çağırışlar və perspektivlər" mövzusunda konfrans keçirilib. Konfrans çərçivəsində Polineziya nümayəndə heyəti ilə görüşən qrupun icraçı direktoru Abbas Abbasov "müstəmləkəçilikdən qurtulmaq istəyən xalqların ədalətli mübarizəsini bundan sonra da dəstəkləməyə" söz verib.

Məqalədə Fransız Polineziyası nümayəndə heyətinin rəhbəri Viktor Maamaatua-yahutapunun konfransdakı çıxışından da iqtibas gətirilib: "Bu gün biz Fransanın müstəmləkəçilik siyasətinə görə təcrid olunmuşuq. Biz siyasi cəhətdən gənc millətlik və Azərbaycanın dəstəyinə ehtiyacımız var. Fransa bizi təcrid etməyə çalışır, çünki ərazimizdə nüvə sınaqlarını davam etdirmək istəyir". Beynəlxalq hüquqi mexanizmlərin qeyri-mükəmməlliyinin Fransa müstəmləkələrinin azadlığa çıxmasına mane olduğu diqqətə çatdırılan konfransda qeyd olunub ki, keçən ilin iyulunda Bakıda BTQ-nin təsis edilməsi 150 ildən artıqdır Karib dənizi, Cənubi Amerika, Hind və Sakit okeanlar daxil olmaqla regionlara təsir edən istismarla mübarizə üçün yeni səylər dalğasının başlanğıcı kimi qiymətləndirilməlidir.

Sözündən hərəkatın uğurlu olacağına və nəhayət, məzlum xalqlara layiq olduqları azadlığı bəxş edəcəyinə inam ifadə olunan konfransda vurğulanı ki, Fransa hökuməti Fransız Polineziyasında keçirdiyi nüvə sınaqlarına görə yalnız 2010-cu ildə kompensasiya verib. Amma sözügedən sınaqların dağıdıcı fəsadlarına, o cümlədən radiasiya ilə bağlı xəstəliklərin artmasına baxmayaraq, Fransa Prezidenti Emmanuel Makron hələ də rəsmi üzr istəməyib.

Yazıda Ümumdünya Kilsələr Şurasının Mərkəzi Komitənin qəbul etdiyi ictimai bəyanatda Fransa hakimiyyətini "öz öhdəliklərini yerinə yetirməyə və Maohi xalqının iqtisadi, sosial və mədəni inkişafı üçün bütün lazımı vasitələri təmin etməyə" və "Fransadan zərər çəkmiş bütün şəxslərə təzminat ödəməyə" çağırış edildiyi diqqətə çatdırılıb. Məqaləni ətraflı şəkildə linkə keçid edərək oxumaq mümkündür.

Ermenistan Demokratiya Forumunda 1 iyun tarixində Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın çıxışı geniş diqqət və marağa səbəb olub. Avropa İttifaqına Ermənistanın qoşulması məsələsi ilə bağlı referendum keçirmək təklifi ilə çıxış edən erməni baş nazirin kömək də istəyib və belə bir istəyi də səbəbsiz hesab edilmir. Onun belə bir kömək istəməsi Ermənistan məxsus mətbuat səhifələrində də xüsusi olaraq qeyd olunubsa, deməli, bunun arxasında hansısa məqamların olduğu erməni cəmiyyəti tərəfindən qəbul olunmaqdadır.

"Biz Ermənistanın Avropa ittifaqına qoşulması ilə bağlı referendumun keçirilməsi təklifi ilə çıxış etdik. Sizdən xahiş edirəm kömək edəsiniz ki, insanların öz fikirlərini söyləmək imkanı olsun", deyən Nikol Paşinyanın fikirləri erməni cəmiyyətində birmənalı qarşılanmayıb. Ələlxüsus da Ermənistan müxalifətinin məhz erməni baş nazirin fikirlərindən qıçıqlandığını görməmək mümkün deyil. Məhz erməni müxalifətinin də belə qıçıqlandığına görə Paşinyan kifayət qədər geniş cavab verməli olub, desək, yaqın ki, yanılımarıq. "Bizə deyirlər ki, Avropa İttifaqına üzv olmaq ideyasını xalqın dəstəklədiyini göstərmək üçün referendum keçirməliyik. Mən özüm bildirdim ki, Ermənistan Avropa İttifaqının mümkün hesab etdiyi qədər Aİ-yə yaxın olmağa hazırdır. Əgər mən düşünsəm ki, erməni xalqı bu fikri bölüşmür, mən belə bəyanat verməzdim", deyə Paşinyan bildirib.

Yenə də erməni baş nazir öz avantürasını işə salır

Görünən odur ki, erməni baş nazir məhz Avropa İttifaqı ilə bağlı məsələni ortalığa atmaqla yenə də manipulyasiya edir. Əslində, onun özü də referendum keçirmək niyyətində deyil, sadəcə olaraq, bunu nümayişkəranə şəkildə etmək qərarına gəlib ki, bununla da yenə avantürasını işə salır. Bunu görmək, dərhal duymaq heç də çətin deyil. Bunun üçün əsas da yetərləndir. Əvvəla, Ermənistanın Aİ-yə daxil olması ilə bağlı referendumu indi qətiyyətlə ehtiyac yoxdur. Bunun da iki səbəbi var və bu səbəbləri hər kəs çox yaxşı bilir. İlk növbədə diqqətə çatdırmaq ki, Rusiyanın Ermənistanda mühüm iqtisadi, siyasi və hərbi təsir imkanlarından istifadə etməkdə davam etməsi fonunda o qədər də kəskin şəkildə "Avropaya iradə" ifadə etməyə Nikol Paşinyan heç də hələ hazır deyil axı. Çünki Nikol bu gün daha çox Rusiyadan, Ermənistanı təsir etməsi üçün Moskvanın mövcud rıçaqlarından ehtiyat edir. Ona görə də onun mövqeyi çox müəmmalı hesab olunur. Digər tərəfdən də axı, qərbyönlü əhval-ruhiyyənin qaçılmaz olaraq yüksəldilməsi erməni baş nazirə bu halda qətiyyətlə lazım deyil. Çünki bunun qərbyönlü partiyalara populyarlıq gətirəcəyi və onun onsuz da çox aşağı düşmüş reytinginin bir hissəsini əlindən alacağı qorxusu Nikol üçün heç də arzuolunan ola bilməz.

Daxili auditoriyaya hesablanan nitqinin yenə də şahidi oluruq

"Əgər biz referendum keçirəcəyikse, ondan əvvəl təbliğat kampaniyası aparılmalıdır. Biz insanlarla görüşdüyümüz zaman insanlar bizə suallar verəcəklər. Necə, nə vaxt, nə qədər müddətə, hansı addımlarla sualları veriləcək və soruşulacaq ki, görəsən Avropa İttifaqı bunu istəyirmi, yaxud buna hazırırmı? Onlar deyəcəklər ki, bəyan etdiyiniz kimi, Avropa İttifaqı buna hazır olduğu qədər Ermənistan da Aİ ilə yaxınlaşmağa

Paşinyandan Avropa İttifaqı ilə bağlı NÖVBƏTİ MANİPULYASIYA

hazırdır. İndi sual oluna bilər ki, Avropa İttifaqı buna nə dərəcədə hazırdır? Bu gün bu suala cavab verə bilərəmmi? Yox, bacarmıram! Çünki bu gün Avropa İttifaqının özündə proseslər gedir və biz bu prosesləri dəyərləndirməliyik. Aİ ölkələrində seçkilər var ki, onların nəticələri ən azı sual doğurur", deyən Nikol Paşinyan öz fikrini inkişaf etdirməyə çalışıb və guya mövqeyini götürmək istəyib. Əslində isə, erməni baş nazirin yenə də daxili auditoriyaya hesablanan nitqinin şahidi oluruq və görürük ki, yenə də Paşinyan avantüraya əl atır. Xüsusi olaraq qeyd etmək lazımdır ki, erməni baş nazir qorxur. Qorxur ki, ermənilərin bu məsələdə həddindən artıq canfəşanlılığı xüsusən də Avropada uzaqgörənlərin populyarlığının artması fonunda avropalı bürokratların soyuq anlaşılmazlığı ilə qarşılanma bilər. Ona görə də erməni baş nazirinin hansısa oyunlara da, avantüraya da əl atması əslində, elə gözləniləndir.

Avropa İttifaqı və Amerika Birləşmiş Ştatlarından grantlar almaq istəyi də istisna edilə bilməz

Nikol Paşinyan hal-hazırda manevr etmək məcburiyyətində görünür. Görünən odur ki, erməni baş nazir həm də hansısa yolla Ermənistan üçün imtiyazlı mövqeyə nail olmaq arzusundadır. Məsələn, Avropa İttifaqı və Amerika Birləşmiş Ştatlarından grantlar almaq kimi istəyi də istisna edilə bilməz. Amma, bununla belə, nəzərə almaq lazımdır ki, vəziyyət tamamilə dəyişə də bilər. Beləki, realıq bunu tələb edəcəyi təqdirdə istər Qərb, istərsə də lap elə Paşinyanın özü belə Ermənistanın Avropaya inteqrasi-

yası istiqamətində daha bir qəti addım atmaq istəyə bilər. Avropa İttifaqının siyasi hissəsi olmaq arzusunu təsbit edən yeni konstitusiyaya üzrə referendumun təşviqi belə bəzi ekspertlərin, politoloqların fikrincə, gözlənilən haldır. Amma istənilən halda, Nikol Paşinyanın bu məqamda manipulyasiya etdiyi təkzib edilə bilməz. Ona görə ki, nə Nikol özü, nə də ölkəsi Avropa İttifaqına üzv olmağa da, referendumu da qətiyyətlə hazır görünmür.

Hayların Aİ-yə üzv olmaqla bağlı istəkləri bir xəyaldır və bununla bağlı spekulyasiyalar erməni baş nazirin manipulyasiyasıdır

Realıqlar fonunda Ermənistanın baş nazirinin dedikləri, istəkləri, Avropa İttifaqına üzv olmaqla əlaqədar referendum barədə söylədikləri heç də inandırıcı görünmür. Əvvəla, ona görə ki, Avropa İttifaqına üzv olması üçün Ermənistanın müvafiq tələblərin öhdəsindən gəlməsi gərəkdir. Heç də Ermənistan bu vəziyyətdə Avropa İttifaqına üzv ola bilməz və bunu nəinki baş nazir Nikol Paşinyan, hətta sırası erməni də yaxşı bilir. Yaxşı bilir ki, Avropa İttifaqının tələb etdiyi Ermənistanda yoxdur. Ermənistan demokratik dəyərlərlə bağlı, ələlxüsus da insan haqları, konstitusyon hüquqları, korrupsiya və digər məsələlərdə Avropa İttifaqının tələblərinə uyğun gəlmir. İşğalçı ölkənin öz siyasətini müəyyənləşdirməsində belə elə məqamlar vardır ki, Avropa İttifaqı üçün qəbul edilən ola bilməz. Doğrudur, ermənilər özlərinin fransız bacılarına, ələlxüsus da Fransa prezidenti Emmanuel Makrona güvənərək elə hesab

edirdilər ki, guya Makron onları öz qucağındaca aparıb Avropa İttifaqına üzv edəcək. Paşinyan özü də bu fikri formalaşdırmaqda, yaymaqda maraqlı görünür. Amma bunu düşünmək həm axmaqlıq, həm də avamlığın son həddi sayıla bilər. Ona görə ki, bu məsələdə Fransanın da, şəxsən Makronun özünün də gücü çatacaq nə isə yoxdur. Həm də Fransa indi hayların hayında yox, özü öz hayındadır və heç Makron da yaxşı vəziyyətdə deyil ki, erməniləri düşünməyə imkanı olsun. Növbədənəknər seçkilərdən sonra Emmanuel Makronu da, hansısa fransalıni da Ermənistan adlı bir dövlət də, onun Avropa İttifaqına üzv olub-olmaması da, vətəndaşlarının referendum məsələləri də qətiyyətlə maraqlandıra bilməz. Bunu ermənilər özləri də hamıdan yaxşı bilirlər və hamıdan da öncə etiraf etdikləri Ermənistan məxsus mətbuat səhifələrindən bizə bəllidir. Deməli, hayların Avropa İttifaqı ilə bağlı fikirləri sadəcə xəyaldır. Bunun xəyal olduğunu bilə-bilə müzakirəsini davam etdirmək isə Nikol Paşinyanın manipulyasiyasıdır. Hamı bilir ki, bu, erməni baş nazirin avantürasıdır və Avropa İttifaqına üzv olmaq yox, tamamilə başqa niyyətləri var və üzvlüklə bağlı spekulyasiyalar süni şəkildə ortaya atılıb. Nə Ermənistan Avropa İttifaqına üzv olmaq barədə qəti qərar verə bilməyib, nə bu qərarı verməsinə mövcud vəziyyət imkan vermir, nə də belə bir şansın işğalçı ölkəyə veriləcəyi inandırıcı səslənir. Hər halda, Rusiya qorxusu da Ermənistanı göz açmağa imkan vermir və bu qorxunun fonunda Paşinyan qətiyyətlə istədiyi qərarı verə bilməz. Deməli, Nikol Paşinyan indi, bu dəfə də məhz Avropa İttifaqı ilə bağlı manipulyasiya edir. Avropa İttifaqına üzvlüklə bağlı ifadə etdikləri və göstərmiş olduğu yalançı mövqeyi onun növbəti avantürası, növbəti manipulyasiyasıdır.

jınam Hacıyev

Erməni qətliaamları: azyaşlılara qarşı cinayət əməlləri

2 yaşlı Zəhranın faciəli ölümündən ötən yeddi il

Ermənilərin Azərbaycan torpaqlarında törətdikləri terrorçuluq, işğalçılıq, soyqırımın acı nəticələrini yaşamışdır. Tarixdə vəhşi əməl kimi təsdiqini tapan olaylar nəticəsində xalqımız misli görünməmiş faciələr yaşamış, bu acı-ağrılar bir ömür boyu insanları tərk etməmişdir. Çökülən ahlal, nalələr insanların qaysaqlanmış yaralarının sağlmasına imkan verməmişdir. Axı bir faciənin ağrı-acısını yaşa-yasaya daha bir terrora tuş gəlmişik. Tarix təkrarlanıb və ötən illərin səhifələrini vərəqlədikcə nə qədər sayda faciə, qətliaam, soyqırımı faktlarının şahidi oluruq. Yaxın və uzaq keçmişimizdə yer alan bu səhifələr ermənilərin mənfur siyasəti və çirkab əməlləri, simaları ətrafında hər şeyi demiş olur. Kimdirler və hansı məsləkə qulluq edirlər? 1918-ci ildə Bakıda və Azərbaycanın digər bölgələrində ermənilərin törətdikləri qırğın Ermənistanın işğalçılıq siyasəti nəticəsində Azərbaycan xalqının dinc həyatına ağır zərbələr vurdu. Belə ki, ermənilərin azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdikləri aramsız soyqırım və deportasiya siyasəti Azərbaycan xalqını yer üzündən tam silmək kimi iyrənc niyyətlərini göstərmiş oldu. Mart hadisələri - Şamaxıda, Qubada, Muğanda, Zəngəzur qəzasında, Qarabağda, İrəvan quberniyasında və ölkənin digər ərazilərində azərbaycanlıların amansızlıqla qətlə yetirildiyini, şəhər və kəndləri talan edilərək dağıldığını sübut edir. İyirminci yüzillikdəki tarixi yolumuza nəzər salsaq görərik ki, 1905-1907, 1918-1920, 1948-1953 və 1988-ci ildən baş verən erməni faşizminin xalqımıza qarşı olan çirkin niyyətlərinin göstəricisidir.

DASTANA DÖNMÜŞ İNSAN TALELƏRİ

1992-ci ilin Xocalı soyqırımı ilə ermənilər Xocalının yer üzündən silinməsinə və məhv olmasına reallaşdırdılar. Erməni terrorçularından yayınıb meşələrə və dağlara qaçan insanların çoxu soyuqdan və şaxtadan məhv oldular. Xocalı şəhəri isə yer üzündən silindi. 1992-ci ilin aprel ayının 8-də baş verən Ağdaban soyqırımı bəşəriyyətə qarşı törədilmiş ən böyük cinayətlərdən biri kimi tarixə yazıldı. 1992-ci il fevralın 17-də Xocavənd rayonunun Qaradağlı kəndində Ermənistan silahlı qüvvələri və Rusiyanın 366-cı alayı tərəfindən törədilən Qaradağlı qətliaamı da Qarabağ münaqişəsi zamanı baş verdi. Nəticədə xeyli sayda mülki azərbaycanlı şəxslər ermənilər tərəfindən qətlə yetirilmiş, bir o qədər də əsir alındı. 117 nəfər əsir alındı, 66-90 nəfər mülki şəxs isə qətlə yetirildi. Öldürülənlərdən 21-i ahi və qocalar, 10-u qadın, 8-i məktəbli olub. 146 uşaq yetim qalıb. İşğal nəticəsində kənddə 200 yaşayış evi, 1 mədəniyyət evi, 320 yerlik orta məktəb, 25 çarpayılıq xəstəxana binası və digər sosial obyektlər dağıdılıb. Tariximizdə belə hadisələr kifayət qədərdir. Tarix təkrarlanıb. Azərbaycanlıları tarixi torpaqlarından qovmaq, xarici havadarlarının köməyi ilə həmin yerlərdə Ermənistan dövləti yaratmaq məqsədi ilə ideyalarının reallaşdırmağa can atıblar. Ardıcıl olaraq hərbi, ideoloji və təşkilati xarakterli tədbirlər həyata keçirilib. Bu faciələr sırasında Kəlbəcər rayonunun ən böyük kəndlərindən biri olan Başlıbeldə törədilən qətliaam ki, sakinlərdən 9 nəfər yolda qətlə yetirilib, 5 nəfər girov götürülüb. Digər 62 nəfər isə dağlara çəkilərək

kahalara sığınmaqla özlərini qorumağa çalışıblar. Amma onlar cəmi 18 gün gizli yaşaya biliblər. Artıq 30 ilə yaxın işğal altında olan torpaqlarımız 2020-ci ilin sentyabrın 27-də Ermənistan ordusunun təxribatlarına qarşı Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə başlayan genişmiqyaslı Vətən müharibəsində işğaldan azad olundu. Amma Zəfər sevincimizi yaşaya-yasaya illərlə ermənilər tərəfindən törədilən terrorların, təcavüzün ağrıları da yaşayırdıq. Dağıdılan şəhər və kəndlərimiz, viran qoyulan abidələrimiz, canın bu torpağa fəda edən şəhidlərimiz, günahsız insanlar. Hər bir insanın taleyi dastandır və mücadilə dolu torpaq sevgisindən yoğrulub. Tökülən qanlar bu torpağı suvarıb, ona nəfəs verib.

ERMƏNİSTANIN MÜHARİBƏ CİNAYƏTLƏRİ

30 ilə yaxın bir zamanda beynəlxalq hüququn tələb və təkidlərinə məhəl qoymayan beynəlxalq konvensiyalara zidd topladığı silahlarla 44 günlük müharibədə Gəncə, Tərtər, Mingəçevir kimi yerlərdə mülki əhalinin kompakt yaşadığı ərazilərə raket zərbələri endirməsi Ermənistan hökumətinin təcavüzkar, terrorçu simasında xəbər vermirmi? Qocaya, cavana, uşağa qıyan erməni

müharibə qanunlarını belə pozaraq çirkin niyyətləri ilə tarixən nəyə xidmət etdiklərini bir daha göstərdi. Döyüş meydanında sarsıdıcı məğlubiyyətə uğrayan Ermənistanın cəbhə xəttindən uzaqda yerləşən yaşayış məntəqələrini və mülki obyektləri hədəfə alması dünyanın, dünya KİV-lərinin döyüş meydanında iştirak etdiyi bir zamanda baş verirdi. Bütün olayları dəqiqliklə işıqlandıran KİV-lər Azərbaycanın haqlı mövqeyinə göz yuma bilmirdilər. Ermənistan tərəfindən həyata keçirilən terror aktları və müharibə cinayətlərinə etinasızlıq göstərilmədi. Vəhdanla öz vəzifə borclarını yerinə yetirənlər Azərbaycanın təmas xəttindən uzaqda yerləşən şəhərlərini raket atəşə tutmasını, nəticədə çox sayda mülki şəxsin həyatının itirilməsinin şahidinə çevrildilər. Gəncədə yaşanan matəm meğər erməni təcavüzkarlığının üzü deyildimi? Kim idi bunları törədən? İnsanlarda onların əməllərinə qarşı yaranan qəzəb və nifrət yaddaşlardan silinirmi? Gəncədə törədilən terror aktı daş yaddaşımıza həkk olunub. Gecə insanların evlərində yatdığı zaman ra-

ket atəşi nəticəsində dağılan yaşayış massivi və raket zərbəsindən məhv olmuş məhəllədə dağılan evlərin qalıqları hər zaman kino lent kimi göz önündən keçir. Qanlı gecədə sakinlərin həyatını itirməsi, erməni terrorizmlərinin dinc əhaliyə qarşı törətdikləri cinayətlər sənədlərin dili ilə hər zaman danışacaq. Yatmış insanlara qarşı iyirmi birinci yüzillikdə törədilən terror insanlıq əleyhinə olan cinayətdir. Lənətlənmiş erməni əməllərinin izi Azərbaycan tarixinin hər səhifəsindən görünür. Bunu silmək, yox etmək qeyri-mümkündür. Erməni silahlı bölmələrinin oktyabrın 17-də gecə saatlarında Gəncə şəhərini raket atəşinə tutması nəticəsində Şahnəzərovlar ailəsinin yaşadığı faciə yaddan çıxarmı? Dağıntılar altından ailənin yalnız bir üzvü - 2017-ci il təvəllüdü Xədicə Şahnəzərova sağ çıxarıldı. Azyaşlı qızın atası Rəyal, anası Züleyxa və yaşayırmlıq bacısı Məryəm isə erməni terrorunun qurbanları oldu.

4 İYUL FÜZULİ RAYONUNUN ALXANLI KƏNDİ

Azyaşlıya qıyan, onu yetim qoyan, insanları şikəst, kor edən, əil edən, bir ailənin faciəsinin qatili olan erməni. O erməni ki, düz yeddi il əvvəl 2017-ci ilin iyul ayının 4-də Füzuli rayonunun Alxanlı kəndində məskunlaşan mülki əhalinin yaşadı-

ğı yaşayış məntəqələrinin və mülki obyektlərinin qəsdən 80 və 102 millimetrik minaatanlardan və dəzgahlı qumbaraatanlardan atəşə tutdu. Bu Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən törədilən daha bir çirkin siyasətin nümunəsi oldu. Nəticədə, 1967-ci il təvəllüdü yaşlı qadın Allahverdiyeva Sahibə və onun 2 yaşlı qız nəvəsi Quliyeva Zəhra həlak oldular, digər mülki şəxs - 1965-ci il təvəllüdü qadın Quliyeva Səlmnaz ağır yaralandı və mülki obyektlər dağıldı. Təbii ki, mülki şəxslərin münaqişələrdə hədəfə alınması qəbul ediləməzdir. 2 yaşlı azərbaycanlı Zəhra Quliyevanın cəbhə xəttində Ermənistanın işğalçı qüvvələri tərəfindən qətlə yetirilməsi dözülməz idi. Bu, bir daha Ermənistan ordusu tərəfindən Azərbaycan ərazilərində törədilən təcavüz və təxribat faktlarını, onların iyrənc siyasətini ortaya qoymuş oldu. Bu Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən törədilən növbəti vandalizm aktıdır. Bu hadisənin təmas xəttinin beş kilometrliyində baş verdiyi, qanlı cinayətin müharibə qaydalarının pozulması ilə törədilən mülki əhalinin qətlə aktı olduğu, hədəfə alınan Alxanlı kəndinin təmas xəttindəki hərbi mövqələrdən uzaq məsafədə yerləşməsinin düşmən qüvvələrinin mülki obyektə məqsədyönlü şəkildə seçməsi sübut edildi. Bütün bunlar dünya ictimaiyyətinə çatdırıldı və dünyanın gözü qarşısında ermənilərin təcavüzkar siyasəti bir daha ifşa edildi.

30-DAN ARTIQ UŞAQ ERMƏNİ TERRORUNUN QURBANI OLDU

Qeyd edək ki, 1994-cü ildə atəş-kəs rejiminin elan olunmasına baxmayaraq, ermənilər Vətən müharibəsinə qədər 30-dan artıq azərbaycanlı uşaq erməni terrorunun qurbanı oldu. Onlardan 13-ü həlak olub, 19-u isə yaralanıb. 2 yaşlı Zəhra Quliyeva da erməni vandalizminin qurbanına çevrildi. Bu, nə insanlığa, nə də beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qəbul edilən hüquqi normalara sığır. İnsan hüquqları sahəsində mövcud beynəlxalq sənədlərə məhəl qoymayan Ermənistan müharibə zamanı mülki əhalinin qorunması haqqında 1949-cu il 12 avqust tarixli Cenevrə Konvensiyasının, BMT-nin Uşaq Hüquqları haqqında Konvensiyasının və digər sənədlərin müddəalarını kobud şəkildə pozub. Ermənilərin tarixən kim olduqları dünyaya sübut edilib.

Son illər ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin artması milli ordumuzun möhkəmlənməsi Zəfərimizi şərtləndirdi. Dövlət büdcəsindən hərbi sahəyə ayrılan xərclərin dəfələrlə artırılması ordumuzun bütün istiqamətlər üzrə potensialının yüksək səviyyəyə çatdırılmasına yol açdı. Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Silahlı Qüvvələrimizin modernləşdirilməsi, müasirləşdirilməsi, eləcə də, maddi-texniki bazasının ən müasir standartlar səviyyəsinə çatdırılması sahəsində kifayət qədər əhəmiyyətli işlər reallaşdırılıb. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi güclü dövlət, güclü ordu strategiyası torpaqlarımızın işğaldan azad olması ilə nəticələndi. Mükəmməl texnologiyamız, döyüş ruhumuzun yüksəkliyi, xalq-iqtidar birliyi, həmrəylik Azərbaycanın qalib dövlət kimi adını tarixə yazdı. Bu zəfəri tariximizə yazan Ali Baş Komandan, Müzəffər Azərbaycan Ordusudur.

Zümrüd BAYRAMOVA

“Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə Türk Dövlətləri Təşkilatının Şuşada keçiriləcək qeyri-rəsmi Zirvə Görüşü böyük tarixi hadisədir və ciddi siyasi nəticələrə yol açacaq. Sırr deyil ki, qlobal mühitdə proseslərin sürətli transformasiyası dövlətlərdən çevik reaksiya tələb edir. Türk Dövlətləri Təşkilatının üzvləri arasında intensiv görüşlər isə məhz bu çevik reaksiya qabiliyyətinin formalaşması üçün müstəsna rola malikdir”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Bəhrüz Məhərrəmi deyib. Onun sözlərinə görə, Şuşa görüşü ilk növbədə Türk dünyasına qlobal proseslərə münasibətdə vahid mövqedən çıxış etmək, o cümlədən Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv dövlətlərin öz maraqlarını uzlaşdırmaq üçün mühüm platformaya çevriləcək: “Ümumiyyətlə, həyata keçirilən məqsədyönlü siyasət nəticəsində bu gün artıq əminliklə demək olar ki, Türk dövlətlərinin maraqlarının toqquşduğu məqamlar müşahidə olunmur, əksinə ən çətin situasiyalarda Türk Dövlətləri Təşkilatı vahid qüvvə kimi çıxış etməkdədir. Bu mənada, Azərbaycanın suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün hərbi-siyasi yolla bərpasından sonra türkdilli dövlətlərin rəhbərlərinin hamılıqla Şuşaya toplanması möhtərəm cənab

“Şuşa görüşü Azərbaycanın xarici siyasət kursunun təntənəsi hesab olunmalıdır”

Prezidentin ötən ayın əvvəlində TÜRKPƏ nümayəndə heyətini qəbul edərkən də dedi ki, böyük rəmzi mənə daşıyır. Aydın ki, hər bir türk dövləti Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır və Azərbaycanın Zəfərini yüksək qiymətləndirir. Üstəlik, Qazaxıstan, Özbəkistan, Macarıstan və Qırğızıstan kimi dövlətlər artıq işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə rəmzi mənə daşı-

yan, lakin ciddi siyasi yükə malik müəyyən layihələr də reallaşdırıb və reallaşdırmaqdadır. Lakin bütövlükdə Türk dünyasının nəbzini Şuşada döyünməsi artıq Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə, özünün əhali, ərazi və təbii sərvətlər potensialı ilə qlobal gücə çevrilmiş Türk dünyasının verdiyi müstəsna dəstəkdir”.

Millət vəkili bildirib ki, bu görüş,

eyni zamanda Azərbaycanın xarici siyasət kursunun təntənəsi hesab olunmalıdır: “Bildiyiniz kimi, möhtərəm cənab Prezident istər andiçmə mərasimində, eyni zamanda daha sonra çıxış və müsahibələrində açıq şəkildə bəyan etmişdi ki, bizim xarici siyasət kursumuzun prioriteti Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində Türk dünyası ilə əməkdaşlıqdır və dövlət başçısı fikrini onunla izah etmişdi ki, bizim yalnız bir ailəmiz var, o da Türk dünyasıdır. İndiki məqamda ailənin bütün üzvlərinin Azərbaycanın və Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtında cəm olması bütövlükdə türk qövminin tarixi təntənəsi hesab olunmalıdır. Bildiyiniz kimi, Şuşa Zirvəsinin əsas mövzuları nəqliyyat və iqlim dəyişiklikləri ilə mübarizə məsələləri olacaq. Azərbaycanın böyük Zəfərindən sonra Türk dünyasının birləşməsi və xüsusən Orta Dəhlizin fəaliyyətinin təhlükəsiz və etibarlı təmini üçün çox ciddi imkanlar yarınması fonunda, təbii ki, türk dövlətlərinin nəqliyyat məsələlərinin gələcək perspektivləri barədə müzakirə aparması gözlənilən idi və

bu danışıqların nəticələri yalnız Türk dünyası üçün deyil, bütövlükdə qlobal oyunçularda üçün ciddi gözləntilər doğurur. Türk dünyasının Şuşada iqlim dəyişiklikləri ilə bağlı siyasi qətiyyətlərini birləşdirmələri isə Azərbaycanın COP29-a sədrliyi dövründə Türk dünyasının ölkəmizin səylərinə verdiyi böyük dəstək hesab olunmalıdır. Görünən odur ki, Azərbaycan COVID-19-la mübarizədə qlobal səyləri məhz Türk dünyasının təmsilində birləşdirməyə başlamaqla əldə etdiyi uğurları bu gün iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə təkrarlamaq niyyətindədir və Türk dünyasından gələn reaksiyalar da Azərbaycanın bu prosesi böyük uğurla və dayanıqlı formada təmin edəcəyini düşünməyə ciddi əsas verir. Bu mənada, əminliklə demək olar ki, Şuşada Türk Dövlətləri Təşkilatının qeyri-rəsmi Zirvə Görüşü yalnız türk regionu üçün yox, bütövlükdə qlobal mənada əhəmiyyət kəsb edir və bəşəri gözləntilərə yol açmaqdadır”.

Ləman Sərraf

“Yenilənmiş parlament Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında mühüm rol oynayacaq”

“Hər bir seçki cəmiyyətin ictimai, siyasi həyatında mühüm hadisədir, yenilənmədir. Seçki bütövlükdə cəmiyyətin hansı vektor üzrə köklənməsini ifadə edən siyasi aktyadır. Bu mənada bu il keçirilən parlament seçkiləri də bundan öncəki Prezident seçkiləri və ilin sonunda keçirilməsi nəzərdə tutulan bələdiyyə seçkiləri də Azərbaycan xalqının tarixində öz mühüm rolunu oynayacaq. Bir daha millətin aparılan siyasətə münasibəti ifadə olunacaq”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Musa Quliyev deyib. Deputat bildirib ki, şübhəsiz ki, Prezident seçkilərində ölkə başçısı cənab İlham Əliyevin siyasi kursunun tam dəstəkləyən Azərbaycan xalqı istər parlament seçkilərində, istərsə də bələdiyyə seçkilərində cənab İlham Əliyevin rəhbəri olduğu YAP-ın siyasi xəttini dəstəkləyəcək: “Aparılan sorğu da bunu göstərir. Eyni zamanda seçkilərin növbədənəkar keçirilməsi, seçki vaxtının irəli çəkilməsi də real ictimai-siyasi situasiya ilə bağlıdır. Məlum olduğu kimi, noyabr ayında Azərbaycanda çoxsaylı insanların iştirakı ilə dünya-

nın ən böyük tədbiri keçiriləcək. Həmçinin COP29 çərçivəsində daha 2 mühüm tədbir keçiriləcək. Bununla əlaqədar olaraq Bakı şəhərinə çox sayda qonaqlar gələcək. Onların bir qismi xüsusi mühafizə olunan dövlət rəhbərləri olacaq. Bu baxımdan nəqliyyatın hərəkətində müəyyən qədər çətinliklər olacaq. Belə olan halda insanların seçib-seçilmək hüququnu tam təmin etmək mümkün olmur. Çünki seçki ərəfəsində görüşlər olmalı, insanlar öz namizədləri ilə təmasda olmalıdırlar. Buna görə də seçkinin vaxtı dəyişməli idi.

COP29 beynəlxalq tədbir olduğundan onun vaxtı dəyişdirilə bil-məzdi. Lakin seçkinin vaxtının dəyişdirilməsi konstitusiyaya uyğun olması ilə bağlı Konstitusiya Məhkəməsinin də rəyi var. Yəni, seçkilər konstitusiyaya tam uyğundur. Hər zaman olduğu kimi Azərbaycan seçicisi azad, demokratik, şəxsi və gizli səsvermə yolu ilə öz namizədinə səs verəcəkdir. Yenilənmiş parlament artıq Azərbaycanın yaxın 5 ildə ictimai-siyasi həyatında mühüm rol oynayacaq”.

Səbinə Hüseynli

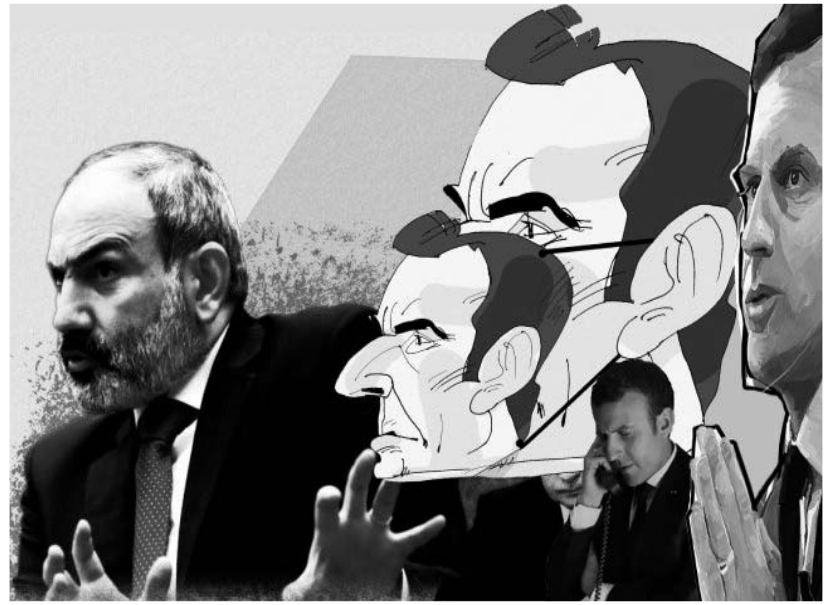
“Makronun məğlubiyyəti Ermənistanı təşvişə salıb”

KOMİTƏ SƏDRİ
ŞƏRH ETDİ

“Avropa Parlamentinə seçkilərdə ağır zərbə alan və rüsvayçı məğlubiyyətə uğrayan Emmanuel Makron növbədənəkar seçkilərdə də çətin vəziyyətə düşsübdür”. Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında Milli Məclisin Aqrar Siyasət Komitəsinin sədri, millət vəkili Tahir Rzayev deyib. Komitə sədri qeyd edib ki, seçkilərin birinci turunda Marin Le Penin sağçı populist “Milli birlik” Partiyasının səsərin 35,15 faizini qazanması və birinci yerdə qərarlaşması, prezident E.Makronun “Birgə Respublika Naminə” mərkəzi blokunun isə səsərin cəmi 20 faizdən bir qədər çoxunu toplayıb üçüncü yeri tutması Fransanın hazırkı dövlət rəhbərinin siyasətdə sərişsizliyinin nəticəsidir.

“Özünün 7 illik hakimiyyəti dövründə Emmanuel Makron Fransa xalqının taleyi və gələcəyi üçün yadda qalan elə bir fəaliyyət sərgiləməyib, əslində, rəhbərlik etdiyi dövlətin və xalqın nüfuzuna ciddi xələl gətiribdir. Dövlət rəhbəri kimi o, beynəlxalq hüquq normalarına zidd hərəkətləri, saxta bəyanatları, şovinist baxışları, bəşəriyyətə zidd çağırışları, təcavüzkar siyasəti ilə Fransa tarixinə qara ləkə salıbdır, nəinki öz xalqının, sülhsevər insanların nifrətini qazanıbdır.

Ölkə daxilində qeyri-fransızlara, xüsusilə müsəlmanlara, islama münasibətdə, müstəqil dövlətlərin daxili işlərinə qarışmaqda, işğal altında saxladığı ölkələrin xalqlarına qarşı amansız davranışda, zülmə, müharibəyə, təcavüzə dəstək verməkdə özünəməxsus məkrli siyasət yürüdüən Makron erasının artıq sonu yetişibdir. Makron hakimiyyətdə olduğu illər ərzində neokolonialist iddiaları ilə fərqlənib, vandalizmə və zorakılığa rəvac verib, müharibələrin, münafiqələrin genişləndirilməsinə imkanlar yaradıb, Azərbaycana nifrətini, xalqımıza düşmənçiliyini gizlətməyib, uğurlarımıza kölgə salmağa çalışıbdır. O, təcavüzkar Ermənistanın yanında olduğunu açıq-aşkar nümayiş etdirib, işğala hüquqi don geyindirməyə, düşməni silahlandırmağa, müharibəni qızışdırmağa səy göstərirdi. Bilir ki, Ermənista-

na ən çox dəstək və silah verən də sözsüz, Fransadır.

Makronun məğlubiyyəti əlbəttə ki, Ermənistanda birmənalı qarşılanmır. Təcavüzkar dövlət artıq ən böyük dayağını və yolgöstərənini itirməkdədir. Bu, Ermənistanın da məğlubiyyəti kimi qiymətləndirilməlidir. Artıq iki təcavüzkar ölkənin məkrli niyyətləri iflasa uğrayır və Cənubi Qafqazda sülhün, əminamanlığın bərqərar edilməsinə ümidlər çoxalır. Makron erasının acı sonluğu Ermənistanı bir daha düşündürməlidir və təcavüzkar ölkə sülh müqaviləsinin imzalanması üçün Azərbaycanın irəli sürdüyü şərtlərə tezliklə əməl etməlidir. Ermənistan öz Konstitusiyasında dəyişikliklər etməli, Azərbaycan və Türkiyəyə qarşı torpaq iddialarına son qoymalı, Cənubi Qafqazda sabitliyin yaradılmasına zəmanət verməlidir. Paşinyan bilməlidir ki, Makron kimi avantruste arxa çevirməklə öz xalqını uçuruma aparır və dövlətinin məhvini zəmin yaradır. O, Makronun siyasətinin acınacaqlı vəziyyətindən nəticə çıxarmaqla təcavüzkar əməllərə, silahlanmaya, dövlətimizə qarşı şantaj, böhtan kompaniyasına son qoymalıdır. Azərbaycan Prezidentinin sülh əminamanlığı əməkdaşlıq çağırışlarından, bəşəri əməllərindən, xalqların və dövlətlərin gələcəyi üçün istiqamətləndirilən fəaliyyətindən dərs almalı, lazımı tədbirlər görməlidir”, deyir Tahir Rzayev bildirib.

İnam Hacıyev

Azad torpaqlarımız:

Füzuli minalardan təmizlənir və yenidən qurulur

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev: "Biz Füzuliyə qayıdacağıq, abadlaşdıracağıq. O kəndlərə həyat qayıdacaq. Necə ki, vaxtilə Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusu Füzuli rayonunun 22 kəndini işğaldan azad edib, o cümlədən Horadiz qəsəbəsini. İndi baxın, görün necə gözəl məkandır. Horadiz qəsəbəsi çox abad, müasir şəhərə çevrilibdir. İşğaldan azad edilmiş kəndlərdə füzulililər yaşayır. Deyə bilərəm ki, bu günə qədər işğaldan azad edilmiş kəndlərdə Füzuli əhalisinin təqribən yarısı məskunlaşıb. Ancaq bu gün artıq füzulililərin yaşadığı kəndlər azad edilib və oraya həyat qayıdacaq, onlar qayıdacaqlar, onlar orada yaşayacaqlar, öz əcdadlarının qəbirələrini ziyarət edəcəklər. Orada bərpa olunacaq məscidlərdə azan səsi eşidiləcək. Biz öz şərəfli missiyamızı yerinə yetiririk. Mən tam əminəm ki, bundan sonra da şanlı Azərbaycan Ordusu işğalçıları torpağımızdan qovmağa davam edəcəkdir".

Bəli, biz Füzuliyə qayıtdıq. Tarixi-dini abidələrlə, xüsusən də türbələrlə zəngin, rayonun Babı kəndində yerləşən səkkizguşəli Şeyx Babı Yaqub (XIII əsr) türbəsinə, Aşağı Veysəlli kəndində XIV əsrə aid Mirəli türbəsinə, Əhmədialılar kəndində orta əsr qəbiristanlığının ərazisində sənduqə formalı qəbirdaşının üzərindəki türbəyə, XIX əsrə aid olduğu söylənilən Cəlil türbəsinə, Qarğabazar kəndində, Şah Abbas karvansarayından yuxarı, qayanın üstündə füzulililərin Şah Abbas adlandırdığı məscidə qayıtdıq. Biz tariximizi qorumağa, gələcək nəsillərə ərnağan etməyə qayıtdıq.

Füzuliyə qısa bir səyahət

Füzuli Qarabağ dağ silsiləsinin cənub şərq ətəklərindən Araz çayına qədər maili düzənlik və alçaq sahələri əhatə edir. O, Cəbrayıl, Xocavənd, Ağcabədi, Beyləqan rayonları və Araz çayı boyunca İranla həmsərhəddir.

Rayonun ərazisi 1386 km², əhalisi isə təxminən 144 min nəfərdir. Rayonda 2 şəhər, 16 qəsəbə, 82 kənd və başqa yaşayış məntəqələri vardır. Rayon ərazisindən axan Quruçay, Köndələncay, Qozluçay, Çərəkən çayları Araz hövzəsinin çaylarıdır.

Bölgə inzibati ərazi vahidi kimi 1827-ci il sentyabrın 10-da yaradılmış və ilkin adı Qarabulaq olmuşdur. Rayon kimi 8 avqust 1930-cu ildə təşkil olunmuş və Qaryagin adlandırılmışdır. 1959-cu ilin aprelində böyük Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzulinin anadan olmasının 400 illiyi şərəfinə Qaryagin rayonunun adı dəyişərək Füzuli rayonu adlandırılmışdır.

Füzuli rayonu ərazisində müxtəlif dövrlərdə Qaraköpəktəpədə, Qarabulaq kurqanlarında, Günəştəpədə, Quruçay sahillərində və digər yerlərdə tədqiqatlar aparılmış, Azərbaycanın qədim kökə sahib olduğu sübut edilmişdir. 1968-ci ilin yayında mərhum arxeoloq-alim Məmmədli Hüseynov tərəfindən aşkar olunmuş preneandertal-Azixantrop

adamının alt çənəsinin sümükləri rayon mərkəzindən 15 kilometr aralı məsafədə yerləşən Azix mağarasında tapılmışdır. Azərbaycan arxeologiya elminin böyük nailiyyətləri olan bu abidə Qarabağın Füzuli ərazisində vaxtilə qədim paleolit dövrünün mövcudluğunu aşkarladı.

Füzuli rayonunda Əcəmi memarlıq məktəbinin təsiri ilə inşa olunan bir sıra memarlıq abidələri var idi. Çox təəssüf ki, Əhmədialılar və ya Arğalı türbəsi (XIII əsrin sonu), Babı türbəsi (1273-cü il), Aşağı Veysəlli kəndində hamar daşdan tikilən qülləvari Mirəli türbəsi (XV əsr), Qarğabazar kəndində Hacıqiyasəddin məscidi (1682-ci il), Karvansara (1684-cü il), Qoçəhmədli kəndində məscid (XVIII əsr), Füzuli şəhərində Hacı Ələkbər məscidi (XIX əsr), "Məşədi Həbib" hamamı (XIX əsr), Mərdinli kəndi yaxınlığında daşdan yonulan at, qoç fiquru qədim abidələri (XVIII-XIX əsrlər) və sair bu kimi tarixi əhəmiyyət daşıyan abidələr ermənilərin vəhşi vandalizminə məruz qalmış, məhv edilmiş, yandırılmışdır.

Füzulinin yüzlərlə şəhidi, itkini, əlili var

23 avqust 1993-cü ildə Füzuli rayonu füzulililərin uzunmüddətli mübarizəsinə baxmayaraq Ermənistan Silahlı Qüvvələri tərəfindən işğal edildi. 1994-cü ildə isə Horadiz əməliyyatı zamanı rayonun bir hissəsi işğaldan azad olunmuş ərazilərində 13 qəsəbə və 24 kənd mövcud olub. Qəsəbələrə 12-si ("Qayıdış" qəsəbələri) ərazidə yeni salınmış və məcburi köçkün ailələri müvəqqəti olaraq burada yerləşdirilmişlər. 2021-ə qədər ərazidə 51 min nəfər məcburi köçkün məs-

kunlaşmışdır.

1988-ci ildən başlayan Ermənistan təcavüzünə qarşı mübarizədə minlərlə füzulili döyüşmüş, yüzlərlə füzulili şəhid olmuş, yaralanmış, itkin düşmüşdür. Füzulinin 1100-dən çox şəhid və itkini, 113 girovu, 1450 nəfər müxtəlif dərəcəli əlili var. Füzuliyə erməni təcavüzü nəticəsində 36361 nəfər uşaq zərər çəkmiş, onlardan 155-i yetim qalmışdır. Müharibənin əsas ağırlığını Füzuli şəhəri, Yağlıvənd, Dövlətyarlı, Qacar, Divanalılar, Yuxarı Veysəlli, Aşağı Veysəlli, Qaradağlı, Üçbulaq, Arış, Qoçəhmədli, Cuvanlı, Güzdək, Gorazıllı, Cəmilli, Dilağarda, Gövşad, Xələfə, Mollavəli, Xatunbulaq kəndlərinin əhalisi çəkmişlər.

27 sentyabr 2020-ci il tarixdə Azərbaycan Ordusu tərəfindən keçirilmiş əks-hücum əməliyyatı nəticəsində rayonun kəndlərindən Qaraxanbəyli, Qərvənd, kənd Horadiz, Aşağı Əbdürrəhmanlı, 9 oktyabrda Yuxarı Güzlək, Gorazıllı, 14 oktyabrda Qaradağlı, Xatunbulaq, Qarakollu, 15 oktyabrda da Arış kəndi işğaldan azad edilib. 17 oktyabr 2020-ci ildə isə Qoçəhmədli, Çimən, Musabəyli, Pirehmədli, Dədəli, Işıqlı, Cuvanlı kəndləri və Füzuli şəhəri işğaldan tam azad olunmuşdur. Davam edən əməliyyatlar nəticəsində 20 oktyabrda Dördçinar, Kürdlər, Yuxarı Əbdürrəhmanlı, Qarğabazar, Aşağı Veysəlli, Yuxarı Aybasanlı, Saracıq, 21 oktyabrda Gecəgözlü, Aşağı Seyidəhmədli, Zərgər kəndləri, 28 oktyabrda Mandılı, 7 noyabrda Yuxarı Veysəlli, Yuxarı Seyidəhmədli, Qorqan, Üçüncü Mahmudlu, Qacar və Divanalılar, 9 noyabrda Qobu Dilağarda, Yal Pirehmədli, Yağlıvənd, Dilağarda, Seyid Mahmudlu və Ələsgərli kəndləri Azərbaycan Silahlı qüvvələri tərəfindən erməni işğalından azad olunmuşdur.

2040-cı ilədək Füzuli şəhərinin inzibati ərazisinin 1943 hektara, əhalisinin 50 min nəfərə çatdırılması nəzərdə tutulur

Füzuli işğaldan azad olunandan sonra burada dərhal minalardan təmizlənmə işlərinə başlandı ki, quruculuq işləri aparıla bilsin. Ərazilər minalardan təmizləndikcə quruculuq işləri də həyata keçirilməyə başlandı. Dövlətimizin başçısının hər dəfə Füzuliyə səfəri yeni bir obyektin, yolun təməlinin qoyulması, istifadəyə verilməsi ilə nəticələnir.

Bu il mart ayının 12-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin Füzuli şəhərinə səfərini həyata keçirən Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı da 2020-ci ildən sonra dərhal tikintisinə başlanan və qısa zamanda istifadəyə verilən nəhəng tikinti nümunəsidir.

Səfər çərçivəsində şəhərin Baş planı ilə tanış olan Prezidentlərə Ağdam, Füzuli və Xocavənd rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Emin Hüseynov tərəfindən Füzulidə görülən

yanaşmaları tətbiq edilib. Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevə işğalçı Ermənistanın 30 il ərzində Füzuli rayonunun ərazisində törətdiyi dağıntılar, vandalizm aktları barədə də məlumat verilib.

Füzuli minalardan təmizlənir və abadlaşır ki, sakinlərini

və həyata keçiriləcək işlər barədə məlumat verilərək bildirilmişdir ki, Baş planda 2040-cı ilədək Füzuli şəhərinin inzibati ərazisinin 1943 hektara, əhalisinin 50 min nəfərə çatdırılması nəzərdə tutulur. Şəhərdə rahat və müasir həyat şəraitinin təmin edilməsi üçün orta və azmüxtəbəli yaşayış binaları, həyətyanı torpaq sahələri olan fərdi evlər inşa ediləcək, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, istehsalat müəssisələri, rekreasiya və digər təyinatlı zonalar yaradılacaq.

Yaşayış ərazilərinin sıxlığının müəyyənləşdirilməsində proqnozlaşdırılan əhali sayı ilə yanaşı, təklif edilən digər şəhər xidmətlərinin yerləşməsi də nəzərə alınır. Məşğulluğun və sosial xidmətlərin təmini üçün şəhərdə 9 ümumi və orta təhsil müəssisəsi, 13 məktəbəqədər təhsil müəssisəsi, peşə təhsili müəssisəsi, internat tipli musiqi məktəbi, xəstəxana, idman və sağlamlıq mərkəzi, mədəniyyət mərkəzi, inzibati mərkəz, idman kompleksinin inşası, Qələbə və Memorial park, 6 məhəllə parkı və şəhər meydanının, ərazisi 150 hektardan çox olan ekoparkın salınması planlaşdırılıb.

Xüsusi vurğulanıb ki, ötən ilin avqustunda Füzuli şəhərində Özbəkistanın hədiyyəsi olan 960 şagird yerlik Mirzə Uluqbəy adına məktəbin, bu gün isə Kurmanqazi adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin istifadəyə verilməsi füzulililər üçün unudulmaz hədiyyə olmaqla yanaşı, ölkələrimizin və xalqlarımızın dostluğunun, qardaşlığının sarsılmazlığını daha bir göstəricisidir.

Diqqətə çatdırılıb ki, Baş planda Füzuli şəhərinin dayanıqlı inkişafı, ağıllı həllər əsasında qurulması və insanların sağlam həyatını təmin etmək üçün ən müasir şəhərsalma

qoynuna alsın

30 ilə yaxın dövrdə daşı daş üstündə qalmayan yurd yerlərimizdəndir Füzuli. Həm də hər qarışı düşmən tərəfindən sıx şəkildə minalanmış ərazilərimizdəndir. İşğaldan azad olunan bu ata-baba ocağını da digər rayonlarımız kimi abadlıq işləri qoynuna alıb. Qoynuna alıb ki, abadlaşsın, hərtərəfli şərait yaradılsın, soydaşlarımız öz doğma evlərinə tezliklə qayıda bilsinlər. Qayıdırlar da. Bugünədək 822 ailə artıq işğaldan azad olunmuş Füzuli şəhərinə qayıdıb. Onların sevincinə hər birimiz şahid olmuşuq və bununla qürur duymuşuq. Köçən əhalinin əmək qabiliyyəti detallı təhlil edilir və onlar məskunlaşdıqları ərazidə müvafiq vakansiyalar üzrə işlə təmin olunurlar:

Şuşanın işğaldan azad olunmasında böyük strateji əhəmiyyətə malik olan Füzuli rayonunda dövlətimizin başçısı tərəfindən 2021-ci ilin yanvarında Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa avtomobil yolunun 27-ci kilometrində Füzuli-Şuşa yolunun, Füzuli rayonunda hava limanının, oktyabrın 17-də-Füzulinin azad olduğu gün isə Füzuli-Ağdam avtomobil yolunun, işğal zamanı dağıdılmış Füzuli rayonunun Dövlətyarlı kəndində yeni "ağıllı kənd" in, həmçinin Azərişiq ASC-nin Füzuli şəhərində Rəqəmsal Yarımstansiya İdarəetmə Mərkəzinin təməllərinin qoyulması, işğaldan azad olunmasının ikinci ilində Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının açılması qısa müddət ərzində Füzulinin bərpası və inkişafı üçün görülən böyükmiqyaslı işlər, sakinlərinin yurd yerlərinə tezliklə qayıdacaqlarını şərtləndirən amillərdir. Füzulidə rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşü zamanı ölkəmizin başçısı demişdir: "Füzuliyə həyat qayıdır və qayıdacaq. Əminəm ki, maksimum qısa müddət ərzində Füzuli şəhəri də, rayonun kəndləri də çiçəklənəcək. Biz azad edilmiş ərazilərdə ən müasir texnologiyaları tətbiq edirik. Bu, artıq reallıqdır. Bunu mən müharibə başa çatandan dərhal sonra bəyan etmişdim və bunu bu gün hər kəs görə bilər".

Füzulinin Pirəhmədli və Dədəli kəndləri

Füzuli azad edildəndən bu günədək bərpası və inkişafı üçün görülən işlər bu gün də sürətlə davam etdirilir. Ötən il may ayının 5-də Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Füzuli rayonuna səfərləri çərçivəsində Pirəhmədli və Dədəli kəndlərinin təməlinin qoyulması ilə bu yurd yerinin kəndlərinin də bərpasına start verildi.

Pirəhmədli kəndinin layihələndirilən ümumi ərazisi 178 hektardır. Kəndə 2 min 369 nəfərin köçürülməsi planlaşdırılıb. Burada ümumilikdə 565 fərdi ev tikiləcək və hər bir evin həyətyanı sahəsi 1200 kvadratmetr olacaq. Məskunlaşacaq əhalinin yaşayış yekünü nəzərə alaraq, məhəllələrin salınmasının birinci mərhələsi üçün 70,3 hektar torpaq sahəsi ayrılıb. Bu mərhələdə kənddə 280 fərdi evin tikilməsi nəzərdə tutulur.

Kənddə çoxfunksiyalı inzibati binanın, mehmanxana və kafe-restoranın, məscid və mərasim evinin, yanacaqdoldurma məntəqəsinin, aptekin, idman klubunun, ailə sağlamlıq mərkəzinin, 480 yerlik orta məktəbin, 80

tərəfindən izi-tozu silinib. Füzulinin erməni vandalizminin ən çox qurbanı olan yurd yerimiz olduğunu nəzərə alsaq, Dədəli kəndinin mənzərəsini gözlerimiz önündə canlandırmaq bir o qədər çətin olmaz. Odur ki, bu kənddə yeni həyat verildi. Ölkəmizin başçısı ötən il mayın 5-də bu kəndin də təməlini qoydu.

Kəndin layihələndirilən ümumi ərazisi 314 hektardır. Bu kənddə 4495 nəfərin (1129 ailə) məskunlaşması nəzərdə tutulub. Tikiləcək 1050 fərdi evin hər birinin həyətyanı sahəsi 1200 kvadratmetr olacaq. Qeyd edildi ki, birinci mərhələdə Dədəli kəndində 1373 nəfərin yaşayacağı 327 fərdi ev tikiləcək.

Kənddə çoxfunksiyalı inzibati bina, məscid və mərasim evi, yanacaqdoldurma məntəqəsi, aptek, idman klubu, tibb mərkəzi, 840 yerlik orta məktəb, 100 yerlik iki uşaq bağçası, istirahət və yaşıllıq zonaları, klub-icma mərkəzi və kitabxana, ticarət obyektləri, bazar fəaliyyət göstərəcək.

Qeyd edək ki, Dədəli kəndi də tarixi ənənələri qorumaqla müasir üslubda layihələndirilib. Enerjiyə qənaət məqsədilə bu kənddə də alternativ enerjiden istifadə, istilik tutumlu evlərin layihələndirilməsi nəzərdə tutulub. Bu yaşayış məntəqəsində əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsi də diqqət mərkəzində olacaq. Hər iki kənddə tikinti işlərinin 2025-ci ilin noyabrında başa çatdırılması planlaşdırılır. Füzulidə bu günədək ümumilikdə 6 kəndin təməli qoyulub. Dövlətyarlı kəndinin torpaq tikinti işləri bitib. İlk mərhələdə 450 evin tikintisi nəzərdə tutulub. Dədəli kəndində də torpaq işlərinin yaxın zamanda başlanılması nəzərdə tutulur

Füzulidən Hadruta uzanan yol...

30 ildə düşmən tərəfindən daşı daş üstündə qalmayan yurd yerlərimiz kimi, onları bir-biri ilə birləşdirən yollar da sıradan çıxmış, bəzi yerlərdə izləri belə itmişdir. Tarixi Zəfərdən dərhal sonra dövlətimizin başçısının tapşırığına əsasən yolların bərpasına başlanılıb. Füzuli-Hadrut avtomobil yolu da bərpa olunan yollarımızdan biridir ki, ötən il mayın 5-də dövlətimizin başçısının iştirakı ilə istifadəyə verildi.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları ərazisində icra olunan və işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin sosial-iqtisadi inkişafında mühüm rol oynayacaq yol infrastrukturunu layihələndirən olan Füzuli-Hadrut avtomobil yolunun tikintisi sürətlə və keyfiyyət

yerlik 2 uşaq bağçasının, istirahət və yaşıllıq zonalarının, klub-icma mərkəzinin və kitabxananın, ticarət obyektinin, bazarın, rabite qovşağının tikintisi planlaşdırılıb.

Kənd tarixi ənənələri qorumaqla müasir üslubda layihələndirilib. Enerjiyə qənaət etmək məqsədilə alternativ enerjiden istifadə və istilik tutumlu evlərin layihələndirilməsi nəzərdə tutulub.

Necə ki, 44 günlük müharibə dövründə torpaqlarımız-rayon, şəhər və kəndlərimiz bir-bir düşməndən geri alındı, Zəfərdən dərhal sonra bir-bir bərpa olunmağa başlanıb. Hansı ki, onlar arasında eləsi var ki, düşmən

lə yerinə yetirilib. Ümumi uzunluğu 12,3 kilometr olan yol birinci texniki dərəcəlidir. Bu yol başlanğıcını "Zəfər yolu"ndan götürür və yeni inşa edilən Şükürbəyli-Cəbrayıl-Hadrut avtomobil yoluna birləşir. Füzuli-Hadrut avtomobil yolu dörd hərəkət zolaqlıdır. Yolun hərəkət hissəsinin eni 14 metrdir.

Layihəyə əsasən yolun 6,7 kilometrliyində "Qarğabazarı" adlanan ərazidən keçən hissəsində biraşırımlı avtomobil körpüsü inşa olunub. Körpünün uzunluğu 18 metr, eni isə 21 metrdir.

Ardı səh. 10

Əvvəlki səh. 9

Gözoşayan yaşayış kompleksi: 38 bina, 846 mənzil

Füzulidə ötən illərdə təməli qoyulan və inşaatı Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyi (MİDA) tərəfindən həyata keçirilən yaşayış kompleksinin ümumi sahəsi 8,9 hektar olan yaşayış kompleksi 38 binadan ibarətdir. Dördmərtəbəli, beşmərtəbəli, altımərtəbəli və yeddimərtəbəli binalarda ümumilikdə 846 mənzil olacaq. Onların 318-nin ikiotaqlı, 430-nun üçotaqlı, 98-nin isə dördotaqlı olması nəzərdə tutulur. İkiotaqlı mənzillərin sahəsi 54-68 kvadratmetr, üçotaqlı mənzillərin sahəsi 71-109 kvadratmetr, dördotaqlı mənzillərin sahəsi isə 92-108 kvadratmetr təşkil edəcək.

Kompleksdə bütün mənzillər tam təmirli olacaq, mətbəx mebeli və qaz plitəsi, su, qaz və elektrik sayğacları ilə təchiz ediləcək. Bütün binalar liftlə və mərkəzləşdirilmiş qazanxana vasitəsilə istiliklə təmin ediləcək.

Yaşayış binaları ilə yanaşı, ərazidə sosial-məişət obyektləri, yeraltı və yerüstü avtomobil yolları, istirahət guşələri, uşaq oyun və idman meydançaları da istifadəyə verilməlidir. Tikilmiş 38 binanın yanında park da yerləşir. Əlavə olaraq, böyük mərkəzi park da tikiləcək. Birinci yaşayış məhəlləsindən əlavə, ikinci və üçüncü yaşayış məhəllələrinin layihələndirilməsi də davam etdirilir.

Füzuli şəhərinin yol və küçələri abadlaşdırılır

Ötən il mayın 5-də Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Füzuli şəhərinin daxili yol-küçə şəbəkəsinin təməlinin qoyulması mərasimində iştirak ediblər. Şəbəkə barədə məlumat verilərək bildirilib ki, şəhərdaxili yolların ümumi uzunluğunun 87 kilometrə qədər çox olması nəzərdə tutulub. İlk mərhələdə 18,5 kilometr yolun tikintisi planlaşdırılır. Birinci dərəcəli ümumşəhər əhəmiyyətli prospektlərin eni 44, ikinci dərəcəli ümumşəhər əhəmiyyətli prospektlərin eni 34, ümumşəhər əhəmiyyətli küçə və yolların eni 24, yerli əhəmiyyətli küçə və yolların eni isə 20 metr olacaq.

Şəhərdaxili yollarda piyadaların rahat hərəkətini təmin etmək üçün piyada yolları, ətraf mühitə dəyərli azaltmaq üçün yaşillıq zolaqları, sağlamlığa faydalı vermişləri artırmaq üçün velosiped yolları, ictimai nəqliyyat üçün xüsusi hərəkət zolaqları yaradılacaq. Prospektlərin dördzolaqlı, küçə və yolların isə ikizzolaqlı olacağı planlaşdırılır.

Füzuli şəhərində daxili yol-küçə şəbəkə sxemi və kommunikasiya xətlərinin layihəsi vahid işçi qrupu tərəfindən bütün qurumların rəyi alınmaqla hazırlanıb. Şəhərdaxili yollar inşa olunarkən piyada səkilərinin altından keçəcək elektrik, qaz, su, rabitə, kanalizasiya və yağış sularının axıdılması xətləri ilə birlikdə həyata keçiriləcək. Bu isə həm vaxta, dövlət vəsaitinin qənaətinə, işlərin optimallaşdırılmasına və yüksək səviyyədə əlaqələndirilməsinə imkan yaradacaq, habelə kommunikasiya şəbəkələrinin paralel çəkilməsi zamanı yaranacaq problemlərin aradan qaldırılmasına imkan verəcək.

2021-ci ildə təməli qoyuldu, 2023-cü ildə istifadəyə verildi

Ölkənin elektroenergetika sektorunda texnoloji innovasiyaların tətbiqi və infrastrukturun rəqəmsal transformasiyasının sürətləndirilməsi istiqamətində inşa edilən Rəqəmsal Yarımstansiya və İdarəetmə Mərkəzinin təməli 2021-ci il oktyabrın 17-də Prezident İlham Əliyev tərəfindən qoyulub. Belə böyük obyektin qısa zamanda istifadəyə verilməsi Füzulidə işlərin sürətlə həyata keçirildiyinin göstəricisidir.

Ötən il açılışı olan mərkəzin elektrik təchizatı üçün 110/35/10 kV-luq "Füzuli" yarımstansiyasından ikidövrəli yeraltı kabel xətləri çəkilib. Mərkəzin birinci mərtəbəsində birinin gücü

Azad torpaqlarımız:

Füzuli minalardan təmizlənir və yenidən qurulur

2500 kVA olan iki güc transformatoru, 35 və 0,4 kV-luq qapalı paylayıcı qurğular, ikinci mərtəbədə isə rəqəmsal idarəetmə, texniki və köməkçi otaqlar yerləşir.

Rəqəmsal şəbəkələrin təməli elementi olan Rəqəmsal Yarımstansiya elektrik şəbəkəsinin vəziyyəti haqqında bütün məlumatları toplayan və emal edən, eləcə də avadanlığın rəqəmsal formatda idarə olunmasını təşkil edən nəzarət, mühafizə və idarəetmə sistemlərinin innovativ həll layihəsidir. Bu layihə yarımstansiyalarda optik rəqəmsal ölçmə transformatorlarının və yeni nəsillə rəqəmsal avadanlıq komplekslərinin işlənilməsinə təmin edir. Yeni nəsillə yarımstansiya bütün ölçülərin yüksək dəqiqliyini, vahidliyini təmin edir, avtomatlaşdırma insan amilinin şəbəkənin işinə təsirini azaltmağa, etibarlılığını artırmağa və elektrik enerjisinin ötürülməsi zamanı itkiləri azaltmağa imkan verir. Həmçinin enerjinin əldə olunması dəyəri və istismar xərcləri azalır.

Rəqəmsal yarımstansiyadan qidalanan istehlakçılar elektrik enerjisi verilişində fasilələrin yaranması barədə məlumatları onlayn qaydada əvvəlcədən ala bilərlər. Bərpaolunan enerji mənbələrinin şəbəkələrə inteqrasiyası prosesi rəqəmsal yarımstansiyada avtomatik idarə edildiyindən elektrik enerjisi təchizatında fasilələrin yaranması tam aradan qaldırılır. Rəqəmsal yarımstansiya alınan və ötürülən elektrik enerjisinin miqdarına görə yarımstansiya işinin multifunksional rejimdə qurulmasını, cihaz və avadanlıqların bir-biri ilə əlaqələndirilməsini tam təmin edir. Bundan əlavə, əməliyyatların paylayıcı şəbəkənin tələblərinə avtomatik uyğunlaşdırılmasını, informasiya və texniki təhlükəsizlik sistemlərinin qərarvermə qabiliyyətini, "yaşıl enerji" mənbələrinin şəbəkəyə inteqrasiyasını da həyata keçirir. Yarımstansiya qapalı tiplidir, istismar və idarəetmə əməliyyatları məsafədən həyata keçirilir.

Özbək və qazax xalqı adından Füzuliyə hədiyyə

Ölkələr arasında nüfuzumuzun, qarşılıqlı münasibətlərin nəticəsidir ki, Özbəkistan və Qazaxıstan Füzulinin inkişafına öz töhfələrini verdi. Biz Azərbaycan xalqı olaraq bundan qürur duyuru və yüksək qiymətləndiririk. Ötən il avqustun 23-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev, xanımı Ziroatxon Mirziyoyeva Füzulidə inşa olunan Mirzə Uluqbəy adına 1 nömrəli tam orta məktəbin açılış mərasimində iştirak etdilər. Qeyd edək ki, məktəbə Əmir Teymurun nəvəsi, özbək xalqının böyük oğlu Mirzə Uluqbəyın adı verilib.

Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev tərəfindən özbək xalqı adından hədiyyə olaraq Füzulidə inşa edilən məktəb 960 şagird yerlikdir. 2022-ci ildə başlanılan tikinti işləri yüksək keyfiyyətlə həyata keçirilib. Üç hektar ərazidə inşa edilən məktəb binası iki mərtəbə və zirzəmidən ibarətdir. Məktəbdə 40 sinif otağı, 6

laboratoriya, 2 informatika otağı, 5 funksional tədris otağı, 500 yerlik akt zalı, idman zalı, 320 yerlik yeməxana, kitabxana var. Məktəbin heyətyanı ərazisində futbol meydançası, istirahət və keçiriləcək tədbirlər üçün yerlər, qaçış zolaqları, söhbətgahlar, nəzarət-buraxılış məntəqəsi, qazanxana, su çənləri, transformator yarımstansiyası inşa edilib. Tikinti işləri yüksək keyfiyyətlə həyata keçirilib.

Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev "Azərbaycan bizim üçün yaxın dost və zamanın sınağından çıxmış etibarlı strateji tərəfdaşdır" sözlərinin təsdiqi olan bu məktəbin inşası qardaş ölkələrimiz arasında münasibətlərin yüksək səviyyəsindən xəbər verir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev də Özbəkistanın Füzuli rayonunda böyük məktəb inşa etmək təşəbbüsünü ölkələrimiz arasında həmrəyliyin, dostluğun, qardaşlığın növbəti addımı kimi qiymətləndirib.

Bu il martın 12-də isə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev Füzuli şəhərində inşa olunan Kurmanqazı adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin açılış mərasimində iştirak ediblər.

Prezident Kasım-Jomart Tokayevin təşəbbüsü ilə inşa olunan Kurmanqazı adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzi qardaş qazax xalqının Azərbaycan xalqına hədiyyəsidir. Təməli 2023-cü ilin martında qoyulan mərkəz 1,5 hektar ərazidə yaradılıb. Obyektin tikinti sahəsi 2700 kvadratmetrdir. İkimərtəbəli binada 600 uşağın bir neçə növbədə məktəbdənkənar təhsil alması üçün hər cür şərait yaradılıb. Burada mühazirə zalı, şahmat və kulinariya sinifləri, incəsənət və heykəltaraşlıq studiyası, xoreografiya və idman zalı, səsyzama kabinet, musiqi və vokal sinfi, foto-video montaj, veb-dizayn və robototexnika kabinetləri, akt zalı, 3D modeləşdirmə sinfi var. Mərkəzdə IT-startaplara və Azərbaycanın milli mədəniyyətinə, o cümlədən xalçaçılıq sənətinə xüsusi diqqət yetiriləcək.

Layihəni "BI Group" şirkəti hazırlayaraq həyata keçirib. Tikintidə qabaqcıl texnologiyalardan və şirkətin illər ərzində qazandıqı təcrübədən istifadə olunub. Şirkət müasir mühəndis həlləri və təhsil obyektlərinin tikintisi nöqtəy-nəzərindən yüksək səviyyəli peşəkar təcrübəyə malikdir.

Qeyd edək ki, yeni təhsil kompleksi üçün Kurmanqazı adının seçilməsi də təsadüfi deyil. Görkəmli musiqiçinin əfsanəvi əsərləri bütün Türk dünyasının mirasına çevrilib. Mərkəzin yaradılması Azərbaycan və Qazaxıstan arasında ikitərəfli münasibətlərin daha da möhkəmlənməsinə, gənclərin keyfiyyətli təhsilə, regionda yaradıcılığın, idmanın və elmin inkişafına töhfə vermək məqsədi daşıyır.

Füzulinin perspektiv inkişafına töhfə

Bir ərazinin inkişafı tək inzibati, ictimai yaşayış binalarının, müxtəlif obyektlərin tikintisi ilə məhdudlaşmır. Ərazinin perspektiv inkişafında digər məsələlər də nəzərdə tutulur ki, onlar olmadan gələcək inkişafdan söhbət gədməz. İcməli su təchizatı, kanalizasiya və yağış suları sistemləri kompleksi də onlardan biridir ki, dövlətimizin başçısı Füzuliyə səfəri çərçivəsində bu kompleksin də təməlini qoyub.

Layihə 2040-cı ilədək perspektiv inkişaf nəzərə alınmaqla Füzuli şəhərində 50 min nəfərin icməli su təchizatının yaxşılaşdırılmasına hesablanıb. Layihə çərçivəsində 15 subartezian quyusunun qazılması, uzunluğu 10,7 kilometr olan magistral su kəmərinin, tullantı sətəmləyici qurğunun inşası, eyni zamanda, ümumi uzunluğu 103 kilometr olan su şəbəkəsinin qurulması və digər işlərin görülməsi nəzərdə tutulur.

Birinci mərhələdə 17 min kubmetr tutumu olan su anbarının inşası planlaşdırılıb. Bu anbar şəhər əhalisinin təxminən 80 faizini icməli su ilə təmin edəcək. İkinci mərhələdə isə Füzuli şəhərinin əhalisinin qalan 20 faizinə xidmət göstərən, tutumu 5 min kubmetr olan su anbarı inşa ediləcək.

Uzun illərin doğma torpaq həsrəti sona çatır

Unudulmayan, bir an belə olsa, yaddan çıxmayan, həmişə qürurla xatırlanan 44 günlük Vətən müharibəsində hər dəfə dövlətimizin başçısının xalqa müraciəti ilə yeni bir qürur yaşayırıq, dövlət-xalq birliyinə, həmrəyliyinə nail olduğumuz üçün özümüzü xoşbəxt hiss edirik. Torpaqlarımızın hər birinin düşməndən azad edilməsinə məhz bu birliyiymizin nəticəsində nail olduğumuz bir daha anlayırıq.

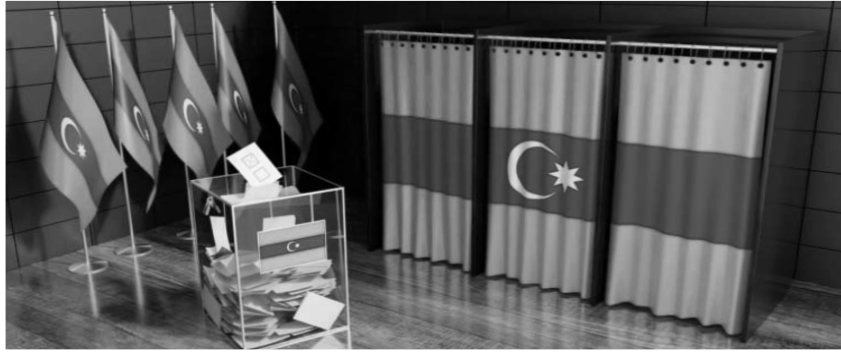
Prezidenti İlham Əliyevin tarixi müraciətindən: "Mən bu münasibətlə bütün Azərbaycan xalqını ürəkdən təbrik edirəm. Bu münasibətlə əziz füzulililəri ürəkdən təbrik edirəm. Uzun illərin doğma torpaq həsrəti sona çatır. Biz öz üzərimizə düşən missiyanı şərəflə yerinə yetiririk, ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa edirik və bərpa edəcəyik. Füzuli uğrunda döyüşlər ağır döyüşlərdi. Vaxt keçəcək bu döyüşlər haqqında kitablar yazılacaq, əsərlər yazılacaq. Doğrudan da çox böyük peşəkarlıq, məharət, şücaət, fədakarlıq tələb edən döyüşlərdi. Çünki bu 30 il ərzində düşmən təmas xəttində o qədər möhkəm istehkam qurmuşdur ki, bəziləri hesab edirdi ki, Füzuli şəhərini işğaldan azad etmək mümkün deyil. Hətta əni tanıyıbmış hərbi mütəxəssislər də belə fikirdə idi ki, Füzulini götürmək, onu işğaldan azad etmək üçün bəlkə aylarla vaxt lazım olacaq və bu əməliyyat uğurla nəticələnməyəcək-hələ böyük sual altında idi. Ancaq müzəffər Azərbaycan Ordusu bu şərəfli missiyanın öhdəsindən gələ bildi və qısa müddət ərzində Füzuli rayonunun əksər kəndləri və Füzuli şəhəri düşmənin tapdağından azad edildi".

Bu gün isə azad torpaqlarımızda yerləşən rayon, şəhər və kəndlərin dövlətimizin başçısının tapşırığına əsasən bərpa edilməsi, yenidən qurulması ilə fəxr edir, qürur duyuruq. Həqiqətən də çətin və təqdirəlayiq işdir. Bir ölkənin müharibə aparıb ərazilərini işğal azad etməsi və qısa müddət ərzində onlara yenidən həyat verməsi milyonlarla manat vəsait, eyni zamanda böyük zəhmət deməkdir. Odur ki, bütün bunların hər biri tarixin səhifələrinə yazılan anlar olduğu üçün qürur duyuruq. Yaxşı ki, xalqımızı 44 günlük şərəf, namus müharibəsində Zəfərə çatdıran və bu gün azad torpaqlarımızda eyni əzmlə qurub-yaradan müzəffər sərkərdəmiz, dövlətimizin başçısı var. Torpağı azad etmək bir Zəfərdirsə, onu dirçəltmək isə yeni bir Zəfərdir. Həm də düşməne yaxın bir ərazidə...

Mətanət Məmmədova

Seçkinin qalibi bəllidir

Parlament seçkilərində AXCP, Müsavat və Milli Şura kimi qurumların təmsilçilərinin xalqdan "yox, sizə olmaz" cavabını alacaqları şübhəsizdir

Hər seçki ərəfəsi olduğu kimi yenə də dağıdıcı müxalifətin xaricdən qidalanan və buna müvafiq də fəaliyyət göstərən ünsürləri müxtəlif səpkilər də qərəzli havalara ifa edirlər. Hər biri elə açıqlamalar, şərhlər verirlər ki, sanki seçki üzrə böyük mütəxəssisdir. Milli Şuranın rəhbəri Cəmil Həsənlı isə özünü peşəkər hüquqşünas olaraq göstərməyə çalışır. Halbuki nə seçki üzrə, nə də hüquqi bilgilərlə bağlı səthi savada və biliyə malik deyillər. Onların danışdıqları və dedikləri sadəcə internet resurslarında paylaşılan yanlış informasiyalar üzərində qurulur ki, bunları da hər kəs bilir. Söz yox ki, özləri də dərk edirlər ki, dedikləri boşboğazlıqdan başqa bir şey deyil. Sadəcə öz ayıblarını etiraf edib dilə gətirmək istəməklər. Əksinə hişkəli və iddialı olduqlarından özlərini eyni masanı bölüşdükleri əqidə yoldaşından üstün hesab etməyə çalışırlar. Lakin səthi araşdırma apardıqda aydın olur ki, bu məxluqlar heç bir işə yaramayan, boşboğazlıq etməkdən uzağa gedə bilməyən ucuz məxluqlardır. Onlara trollar da demək olar. Ona görə ki, müstəqil mövqeyə və fikrə malik deyillər. Əli Kərimli, Cəmil Həsənlı və digərləri özlərinin deyil başqalarının fikirlərini ifadə edirlər. Vatçapda yaradılan qruplarda paylaşılan tezisləri də Fuad Qəhrəmanlı, Seymur Həzi, İlham Hüseyn, Gültəkin Hacıbəyli və digər trolların savadı daxilində deyil. Bəzən də paylaşılan status özlərinin ifşası qismində yazılır. Ağılları da o yerə çatmır ki, baxsınlar, oxusunlar ki, həmin tezis nə dərəcə də yayılması üçün məqbuldur. Digər tərəfdən qanınırlar ki, onları paylaşmağa məcbur etdikləri həmin cizmə qara milli və dövlətçilik maraqlarına ziddir. O dərəcə də abırırsız görkəm alıblar ki, ictimai qınaqdan, ittihamdan da nəticə çıxartmırlar. Bu da onu təsdiq edir ki, sözügedən şəxslər ya manqurtlaşıblar, ya da ağıldan məhrum olublar. Çünki normal insan bilərəkdən milli və dövlətçilik maraqlarına ziddi məlumatlar yaymaz.

Sübut olundu ki, siyasət Əli Kərimli və Cəmil Həsənlı üçün deyil

İndiki yarasız müxalif məxluqların

sentyabrın 1-də keçirilməsi planlaşdırılan parlament seçkiləri ilə bağlı ağız-göyçəklik etməsi başa düşüləndir. Ən azı dərk olunur ki, bundan sonra yüzlərlə seçki keçirilsə belə dağıdıcı müxalifətin məğlubiyətə düşməsi qaçılmazdır. Çünki inandırıcı deyil ki, "Zəngəzur dəhlizi Azərbaycanın avontürasıdır". "Xankəndində ermənilərin hüquqları pozulur", "Qarabağın azad edilməsi Koçaryanın, Sarkisyanın Azərbaycanın torpaqlarını işğal etməsindən artıq deyil", "bizim də Paşinyan kimi demokratik baş nazirimiz olaydı" və bu kimi separatçı fikirlər söyləməklə xalqın heysiyyətinə toxunan dağıdıcı məxluqlar hansısa seçici səs versin? C.Həsənlı "mən hər ay SOROS Fondunda 200 ABŞ dolları maaş alıram" deməsi ilə boynundakı ipin bir ucunun xarici ağalarının əlində olduğunu dilə gətirirsə və bun xalq eşidir və görürsə, necə onlara dəstək ola bilər ki? Bütün bu digər amilləri nəzərə alaraq birmənalı şəkildə qeyd etmək olar ki, sentyabrın 1-də keçirilməsi planlaşdırılan növbənkənar parlament seçkilərində AXCP, Müsavat və Milli Şura kimi qurumların təmsilçilərinin xalqdan "Yox, sizə olmaz" cavabını alacaqları şübhəsizdir. Təbi ki, bu reallığı Cəmil Həsənlı, Əli Kərimli və onların ətrafında olanlarda anlayırlar. Ən az tam şəkildə Müasir Müsavat partiyasının sədri Hafiz Hacıyev demişən "təpoy" deyillər. Ortada hansı faktın və nəticənin olduğunu anlayırlar. Başa düşdükleri üçün də çiğallıq edirlər, Hər fürsət də seçkilərlə bağlı dezinformasiya xarakterli informasiyalar yayır, şər və böhtan xarakterli fikirlər səsləndirirlər.

YAP xeyirli və gərəklili fəaliyyətinə uyğun olaraq seçki hazırlığını və namizədlərinin müəyyənləşdirilməsini davam etdirir

Dağıdıcı müxalifətdən fərqli olaraq bir sıra siyasi partiyalar, o cümlədən Cənubi Qafqazın ən güclü lider partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyası xeyirli və gərəklili fəaliyyətinə uyğun olaraq seçki hazırlığını və namizədlərinin müəyyənləşdirilməsini davam etdirir. İyulun 3-də Yeni Azərbaycan Partiyasının İdarə Heyətinin növbənkənar parlament seçkiləri ilə bağlı iclası keçirilib. İclasda Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə 2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş növbənkənar seçkilərlə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyasının Tədbirlər Planının təsdiq edilib. Eyni zamanda Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi seçki qə-

rargahının yaradılıb və onun tərkibinin təsdiq edilib, Yeni Azərbaycan Partiyasının səlahiyyətli nümayəndələrinin və maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndəsinin təyin olunması və səsvermə gününədək seçki komissiyalarının iclaslarını müşahidə edəcək şəxslər təyin edilib. Partiyanın seçki hazırlığını yüksək səviyyədə həyata keçirməsi bir daha onu deməyə əsas verir ki, 1 sentyabr parlament seçkilərinin qalibi yenə də YAP olacaq. Başqa cür də nəticənin olması da mümkündür deyil. Çünki, Azərbaycan xalqı Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin qurucusu və hazırda Prezidentimiz İlham Əliyevin Sədrlik etdiyi Yeni Azərbaycan Partiyasının ideoloji siyasi xəttini birmənalı şəkildə dəstəkləyir. Bütün seçkilər də Azərbaycan xalqı Yeni Azərbaycan Partiyasını dəstəkləyib. Bu baxımdan da 1993-cü ildən bu günə qədər keçirilən bütün seçkilərin qalibi Yeni Azərbaycan Partiyası olub. Əldə olunan qələbələr xalqın Yeni Azərbaycan Partiyasına inamını göstərən başlıca amillərdəndir. Yeni Azərbaycan Partiyasının qurucusu, ölkəmizin xilaskarı Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin siyasi irsi bu gün ki uğurlarımızın əsasını təşkil edir. Yarandığı gündən YAP-ın Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilən əsas proqram məramı Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin qorunub möhkəmləndirilməsindən, hüquqi, dünyəvi cəmiyyət qurulmasından, əmin-amanlıq, ictimai-siyasi sabitlik, milli həmrəylik, güclü və sosial-yönümlü iqtisadiyyat yaratmaqdan ibarət olub. Bu gün Yeni Azərbaycan Partiyası Cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin ən güclü siyasi qüvvəsi statusunu daşıyır. YAP-ın sıralarında təmsil olunan 750 nəfərə yaxın insan böyük güc olaraq Prezidentimiz, Fateh Sərkərdə İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşməklə böyük qələbələrə, nailiyyətlərə imza atır. Məhz bu birliyin nəticəsində 2020-ci ilin sentyabrın 27-də başlayan 44 günlük Vətən Müharibəsi ilə Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etdi, torpaqlarımız erməni işğalından azad olundu. Fateh Sərkərdə, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli ordumuz 44 günlük Vətən müharibəsində tarixi zəfərə imza atdı. Söz yox ki, qazanılan qələbə də Yeni Azərbaycan Partiyasının da böyük rolu var. Çünki yarandığı gündən əsas fəaliyyəti və hədəfi Azərbaycanın qazandığı davamlı uğurlara öz layiqli töhfəsini vermək olub. Bütün bu kimi möhtəşəm uğurlara əsaslanmaqla demək olar ki, sentyabrın 1-də keçiriləcək parlament seçkilərinin qalibi yenə də Yeni Azərbaycan Partiyası olacaq. Ona görə də, dağıdıcı müxalifətin və onların təmsilçilərinin qərəzli fikirlər yayıb, hay-küy qaldırmaları mənasız cəfəngiyyətdən bir şey deyil. Həm də bu kimi boşboğazlıqlar özlərini bir qəddə cəmiyyətin gözündən salmış olurlar. Çünki seçki mühüm və əhəmiyyətli məsələdir. Hər bir siyasi partiya öz gücünü və imkanlarını seçkilər zamanı ortaya qoya bilər. Əgər seçki də uduzursa və ya az səs qazanırsa, deməli cəmiyyət də səhvlərə yol verən siyasət aparıb.

İLHAM ƏLİYEV

Hansı nəqliyyat vasitələri taksi fəaliyyəti ilə məşğul ola bilməyəcək?

AYDINLIQ GƏTİRİLDİ

“Taksi fəaliyyəti ilə bağlı qərar da bir çox tələblər var, əsas tələb kimi nəqliyyatın buraxılış ilinin olmasıdır. Buraxılış il 8 ildən çox olan nəqliyyat vasitələri taksi fəaliyyətində işləyə bilməyəcək”. Bu sözləri SİA-ya danışan nəqliyyat məsələləri üzrə ekspert Yasin Mustafayev deyib.

O bildirib ki, bundan sonra AB standartı olmalıdır, avtomobilin Avropa standartı, isitmə, soyutma sistemi olmalı, rəngi ağ və qırmızı olmalıdır: "Bu tələblərə cavab verməyən nəqliyyat vasitələri iyulun 1-dən sonra taksi fəaliyyəti ilə məşğul ola bilməyəcək. Bu da kəskin şəkildə sayın azalmasına gətirib çıxaracaq. Bu da taksilərdəki qiymətlərin artımına səbəb olacaq. Bu qiymət artımı da müəyyən müddət davam edəcək. Təxminən 60-70 min taksidən 10-15 min arası taksi fəaliyyət göstərməli olacaq. Bu da qiymət artımına yol açacaq. Amma burada sağlam rəqabət var deyər, taksi fəaliyyətində hər hansı bir tarif yoxdur. Tarif olmadığı üçün də rəqabət özü qiyməti tənzimləyəcək.”

S.Ağazadə

“Azərbaycan artıq ŞƏT-də öz sözünü deyən dövlətlərdən biridir”

“Şəxəti Əməkdaşlıq Təşkilatı artıq 23 ildir ki, fəaliyyət göstərir və 2001-ci ilin iyunun 15-də yaradılıb. Hal-hazırda onun 9 daimi üzvü, 3 müşahidəçi üzvü var. Azərbaycan burada 9 il bundan əvvəl 2015-ci ildə müşahidəçi yox, tərəfdaş dövlət kimi seçilib”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Cümşüd Nuriyev deyib. O bildirib ki, Azərbaycan Prezidenti 2022-ci ildə Özbəkistanda keçirilən Şəxəti Əməkdaşlıq Təşkilatının fəxri qonağı olub: "Bu il də Qazaxıstan Prezidentinin dəvəti ilə Azərbaycan Prezidenti 2-ci dəfə fəxri qonaqdır.

Şəxəti Əməkdaşlıq Təşkilatı əhalisinə və ərazisinə görə hətta Avropa İttifaqından dəfələrlə böyük təşkilatdır. Dünya əhalisinin yarıdan çoxu bu təşkilatın üzvü olan dövlətlərin ərazisində yaşayır. Bu dövlətlər də sürətlə inkişaf edən, əsasən Asiya dövlətləridir. Burada Rusiya qarışıqdır, digərləri isə Belarus müşahidəçi statusundadır. Buraya Avropa ölkəsindən çox Asiya dövlətləri daxildir. Türkmənistanı çıxmaq şərtilə bütün ölkələr Şəxəti Əməkdaşlıq Təşkilatının üzvüdür. Bu təşkilatla Azərbaycanın münasibətləri çox yaxşıdır. Xüsusilə Azərbaycandan keçəcək Şərq və Şimal-cənub dəhlizləri bilavasitə Şəxəti Əməkdaşlıq Təşkilatının üzvü olan dövlətlərdə istehsal olunan malların Avropa və Afrikaya çatdırılmasına xidmət edəcək. Ən qısa yol da buradan keçir. Eyni zamanda bu təşkilat sürətlə inkişaf edən dövlətlərin toplandığı bir təşkilatdır. Bu təşkilatın qərarı Pekin şəhərində yerləşir. Bizim hörmətli Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu həmin təşkilatın binasının dizaynında iştirak edir. Amma ən önəmli odur ki, məhz Heydər Əliyev Fondunun yardımı və təşəbbüsü ilə o binanın önündə iki adamın heykəli var. Biri məşhur Çin filosofu Konfutsinin heykəlidir, ikincisi də Azərbaycanın böyük, dahi şairi Nizami Gəncəvinin heykəlidir. Nizami Gəncəvinin 880 illiyi ilə əlaqədar olaraq Çində keçirilən tədbirlərdə Heydər Əliyev Fondu bu işlərə rəhbərlik edib. Daha doğrusu o keçirib. Bu işlərə rəhbərlik edən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Heydər Əliyev Fondunun icraçı direktoru Anar Ələkbərovdur. Bu təşkilatın iki dili var: Rus və Çin dilidir. Azərbaycan hal-hazırda baxmayaraq ki, ərazisinə və əhalisinə görə də bu təşkilata daxil olan Qırğızıstan və digərləri ilə müqayisədə təşkilat tərəfdaş olan ən kiçik dövlətlərdən biridir, amma Azərbaycan artıq Şəxəti Əməkdaşlıq Təşkilatında öz sözünü deyən dövlətlərdən biridir”.

Söylü

Sosial şəbəkəyə niyə və necə uduzuruq?

Ünsiyyətin rəqəmsallaşması və onlayn media platformalarının yaranması jurnalistikanın və jurnalistlərin iş prosesində transformasiyaya səbəb oldu. Çap mediasında reklam və satış gəlirləri azalmağa başladı, tiraj düşdü. Təəssüflə qeyd edirəm ki, çap olunan KİV-lər tədricən yayım ömrünü dayandırır, gündəlik dərc olunan qəzet və jurnallar həftəlik rejimə keçirlər, həftəlik mətbu orqanlar aylıq dərc olunurlar. Çap mediasında işləyən jurnalistlər var gücü ilə buna mane olmağa çalışırlar, amma faydası olmur. Azərbaycan mediasının ən nəhəng imzaları da bu mübarizəyə dəstək verir, ənənəvi qəzetçiliyin ömrünü uzatmağa çalışırlar. Lakin zaman özü ilə nələr gətirəcək, hələ ki, hamımız üçün qaranlıqdır.

Yalan, böhtan yazan saytların fonunda peşəkar jurnalistika

Rəqəmsallaşma və internet jurnalistikası, ənənəvi jurnalistikada problem yaradan ən mühüm amildir. Xəbər dəyərləri, peşəkar etika, xəbərin hazırlanma prosesi, iş şəraiti və xəbərin idarə edilməsi kimi bir çox məsələ rəqəmsallaşma ilə don deyildirək transformasiyaya məruz qaldı. Bu transformasiya çap mediasında çalışan peşəkar jurnalistlər üçün təhlükə yaratdı, bu öz yerində, lakin eyni zamanda şəh, böhtan, yalan, əsilsiz xəbərlərin də gündəmə ayaq açmasına səbəb oldu. Peşəkar informasiya agentlikləri, ciddi xəbər yayımlayan saytlar istisna olmaqla bir çox sayt və portal yalançı şou və əsilsiz xəbər tələsinə düşdü. Əslində, rəqəmsal texnologiyalar, jurnalisti lazımsız hala salmaq potensialına malikdir, necə ki bunun üzərində yavaş-yavaş işləyir. Üstəlik, süni intellekt həyatımıza girdikdən sonra olacaqları təsəvvür edin. İnternet bu gün özünəməxsus jurnalistika növünü yaradıb. Bu internetdə xəbər məzmununu toplayan və yayın qisimidir. Araşdırmadan, əsli-ni dəqiqləşdirmədən, qarşı tərəfə söz haqqı tanımadan kor-koranə yayılan məlumatlar jurnalistika məhsulu kimi oxucuya sızır.

Bu gün təkə ofislərdən, redaksiyalardan deyil, internet bağlantısı olan istənilən yerdən xəbər yazıla və paylaşıla bilər. Bu üstünlük xəbər istehsal prosesinin müstəqil olmasına imkan verir, lakin nəzarət mexanizmi itir. Üstəlik "azad rəqəbat" adı altında jurnalistika prinsiplərinə, təməl qaydalara əməl etməyən sayt və portallar meydana at oynadı. Rəqəmsallaşmanın gətirdiyi bəzi yeniliklər jurnalistika peşəsinə ciddi təsir göstərir, hətta zamanla jurnalistikanın təməl prinsiplərini, iş əxlaqını dəyişdirir. Dəyişən amillərdən biri də sürətli və bütün rəqiblərdən əvvəl xəbər vermək-

dir. Bu da öz növbəsində tələskənliyə və "çiy" materialın yayılmasına səbəb olur. Ən tez yayımlamaq istəyi materialın ənənəvi jurnalistikada olduğu kimi dəqiqliklə işlənməsinə və bir çox hallarda yalan və əsli olmayan məlumatı dərc etməyə səbəb olur. Bu prosedə dil qaydalarının kobud şəkildə pozulması, ciddi səhvlərlə zəngin yazıların meydana çıxması da qaçılmaz olur.

Vətəndaş jurnalistikası və yaratdığı təhlükə

Rəqəmsallaşma və internetin həyatımıza nüfuz etməsi ilə ortaya çıxan "vətəndaş jurnalistikası" anlayışı mətbuata özü ilə bərabər bir çox dəyişiklik və yenilik də gətirdi. Məsələn, ənənəvi jurnalistlərə olan ehtiyac azaldı, indi ən sadə bir vətəndaş da reportyor, jurnalist fəaliyyəti göstərir və onlarla işləmək saytlara, portallara daha çox sərf edir. Bölgələrdə peşəkar jurnalist postuna xərc çəkilməsi lazımsız hesab edilir, ərazidən bir həvəskar vətəndaş tapılır, əlinə bir mikrafon verilir, yaxasına bir vəsiqə asılır və beləcə məsələ həll olunur. Bəzən çox cüzü maaşa işləyirlər, bir çox halda onlara maaş da ödənilmir, həvəskar kimi əməkdaşlıq edirlər, işlədiyi media orqanının nüfuzundan istifadə edib bölgədə imtiyazlardan istifadə

edir, bölgələrdə "jurnalist rüşvət alır" fikrini formalaşdırır.

Bu adamlar beyin məhsulu yaratmır, sadəcə daşıyıcı rolunu icra edirlər, buna görə də daha çox maaş tələb etmirlər. Gəncdirlər, dinamikdirlər, amma təcrübəsizdirlər, onları idarə etmək asandır. Peşəkar bir jurnalist istismar edilməyə əsla razı olmur, əsilsiz xəbər yazmır, dəqiqləşdirmədən məlumat ötürmür və peşəsinin hər şeydən yuxarıda tutur. Onun 1 həftəyə araşdırdığı məsələni 1 gündə araşdıracağını iddia edən yerli vətəndaş təbii olaraq media partonunun diqqətini çəkir. İndi bir çox media patronunu əsli olan, səhih xəbər maraqlandırmır, axı rezonans doğuran yalan məlumat saytın IP sayını daha çox artırır. Bu da öz növbəsində daha çox reklam almaq və daha rahat gəlir əldə etmək deməkdir.

Razıyam, sosial şəbəkələr sadə insanların öz fikirlərini geniş kütlə ilə bölüşə bildiyi mühitə çevrilib, insanlar bu yolla problemlərinin həllinə nail olurlar. Lakin internetin verdiyi bu imkan "vətəndaş jurnalistikası" adlandırılaraq peşəkar jurnalistin fəaliyyətinə mane olur. Vətəndaş jurnalistikası sosial şəbəkələrdə olduğu müddətdə problem yoxdur, lakin özünü peşəkar adlandıran KİV bu axının ənənəvi və peşəkar jurnalistikası sınıqlandırmasına imkan yaratmamalıdır. Vətəndaş yenə çəke, göndərə, problemlər haqqında məlumat verə bilər, lakin onun qeyri-peşəkar məhsulu peşəkar saytlarda prioritet hesab edilməməlidir, çiy material birbaşa sayta, portala yerləşdirilməməlidir. Çox şahidi oluruq, bu cür materiallar daha sonra saytdan silinir, təkzib yayımlanır. Lakin bu aralıqda saytın baxış sayı yüksəlir, reklam gəlirləri artır. Təəssüflə deyim ki, gəlirləri bu yolla çoxaldan sayt və portalların iş prinsipi məhz budur - əvvəl yayımlamaq, baxış sayını yüksəltmək, əsilsiz olduğu anlaşılandan sonra silmək.

Təzib edəcəyi məlumatı dərc edərsə

Rəqəmsal mediada həvəskar jurnalistlər və ya adi insanlar ani reflekslərlə xəbər yaradırlar. Yolda gördükləri, qarşılaşdıqları, şahid olduqları hadisələri xəbər kimi istehsal edəndə heç bir jurnalistika ölçülərinə əməl etmirlər, heç bir meyar nəzərə alınmır. Bu təbiidir, çünki onlar jurnalist deyillər. Onların xəbər hazırlamaq bacarığı çox vaxt sadəcə informasiya ötürmək xarakteri daşıyır. Bu prosesdə informasiya çirklənə, yön dəyişdirə, əsilsiz ola bilər və hazırlayan həvəskar vətəndaş bunların fərqində olmur.

Rəqəmsal jurnalistikada plagiatlıqla yanaşı, xəbərin dəqiqliyi də problem kimi qalır. Ənənəvi çap jurnalistikasının, habelə ciddi informasiya saytlarının ən mühüm vəzifələrindən biri xəbərlərin əslinin olub-olmamasına əmin olmaqdır. Xəbəri mənbədən dəqiqləşdirmək mütləqdir və vacibdir. Jurnalistin əldə etdiyi xəbəri dərhal yazması peşəkar prinsiplərə ziddir. Çünki ertəsi gün o xəbər təzib oluna bilər və media orqanı üzr istəməli, bəzi hallarda məhkəmədə cavab verməli olur. Yayımına, peşəkarlığına, imzalarına güvənən heç bir mətbu orqan, peşəkar sayt təzib edəcəyi məlumatı yaymamalıdır.

Lalə Mehralı

Elçin Bayramlı

Yaşayan qoyunların ölümcül cinayətləri

Bu gün Azərbaycanda okkultizm açıq biznes kimi fəaliyyət göstərir. Falçılar, cadugərlər, əməlbazlar və bu kimi sahələrdə peşəkarlaşmış hər cür dələduzlar tərəfindən vətəndaşları müxtəlif vədlər altında aldadır və pulları mənimsənir. Son dövrlər özlerini "ezoterik elmlər üzrə fəlsəfə doktorları" kimi qələmə verən bu "biznesmenlər" öz cinayətkar fəaliyyətini sosial şəbəkələrdə daha geniş miqyasda davam etdirir.

Bu problem əksər ölkələrdə müşahidə olunur. Lakin müxtəlif ölkələr bunun qarşısını almaq üçün ciddi tədbirlər görürlər. Bu günlərdə yayılan xəbərlərə görə, Rusiyada okkultizm qadağan ediləcək və bu işlə məşğul olub vətəndaşları aldananlar ciddi cəzalandırılacaq. Azərbaycanda da bu qadağanın tətbiq edilməsinə ehtiyac var.

Sovet dövründə də bu kimi işlərlə məşğul olmaq qadağan idi. Lakin sonralar cəzasızlıq mühiti formalaşdıqından bu sahədə anarxiya baş alıb getdi. Əfsuslar olsun ki, bir çox şəxslər son dövrlərdə yaranmış boşluqdan istifadə edirlər və bu sahə çiçəklənir. Falçılıq və digər adıçəkilən işlər açıq dələduzluq və firıldaqçılıq faktıdır.

Belə insanlara azar şərait yaradılmamalıdır. Şərt şəkildə cəzalandırılmalı və qadağalar tətbiq olunmalıdır. Son zamanlar saxta adlardan biri olan "yaşam koç"u ifadəsi ortaya çıxıb. Əvvəla, dilimizdə belə bir söz və ya ifadə yoxdur. İkincisi, qoç məlum olduğu kimi, qoyun deməkdir. Hərbi tərcümədə bu "yaşayış qoyunu", mənə tərcüməsində isə "yaşayan qoyun" mənasını verir. Yəni, özünü "yaşayan qoyun" adlandıran məxluqlar insanlara xoşbəxtlik, var-dövlət, sərvət və təcili pul qazanmaq, başqalarının evini yıxmaq yaxud müxtəlif sahələrdə yağlı vədlər verərək pullarını mənimsəyirlər. Bir dövlətin və cəmiyyətin gözü qabağında belə biabırılıqlara yol verilməsi qəbul edilməzdir. Bu şəxslər ağır cəzalandırılmalı və bu fəaliyyətlər qəti qadağan edilməlidir.

Sağlam bir cəmiyyət və dövlətdə belə hallara şərait yaradıla bilməz. Təcrübə onu göstərir ki, hər hansı bir maariflənmə yaxud izah etmə ilə bunun qarşısını almaq mümkün deyil. Çünki savadsız cəmiyyətlərdə bu sahələr çiçəklənir. Yalnız sərt inzibati metodlar, qadağalar və cəzalar şəkildə bu proses aradan qaldırılmalıdır. Son vaxtlar bəzi ölkələrdə bu kimi istiqamətlərdə çox müsbət qərarlar qəbul edilir. Bu da çox müsbət təsir göstərir. Bizdə isə sözügedən sahədə tam nəzarətsizlik var. Yaxşı olar ki, deputatlarımız boş-boş mövzulardan danışmaqdan, belə bir problemi qabartsınlar. Qanun layihələri hazırlanmalı yaxud Cinayət Məcəlləsinə müvafiq dəyişikliklər edilməlidir. Ciddi şəkildə bu məsələnin üzərinə gedilməlidir. Bu şəxslər adekvat cəzalandırılmalı. Ağır cəzalar tətbiq edilməlidir. Çünki bütün bu neqativ hallar bizim cəmiyyətimizi hər cəhətdən məhv edir. Ailələr dağılır, insanlar bədbəxt edilir, soyulur və s. Burada yalnız dövlətin mövqeyi rol oynaya bilər. Başqa heç nəyə ümid yoxdur. Biz gözləyə bilmərik ki, cəmiyyətimiz nə vaxtsa tam savadlı olacaq. Bunu gözləmək olmaz. Ümid yalnız dövlətdir və biabırılıqların qarşısı alınmalıdır.

Bəli, son illərdə bu sahədə problemlər və faktlar ortaya qoyulur. Daxili İşlər Nazirliyi dəfələrlə belə cinayətkarları ifşa edir. Amma cəzalar adekvat deyil. Bu şəxslər bu işlərdən yüz minlərlə manat pul qazanırsa 5-10 min manat cərimə də onları vecinə deyil. Belə insanların bütün əmlakları müsadirə olunmaqla həbs olunmalıdır. Vətəndaşlara dəyən zərər geri ödənilməlidir. Paralel olaraq insanlara mövcud məsələlər izah olunmalıdır.

Dini olaraq da, falçılıq, cadugərlik və sair bu kimi ən ağır günahlardan sayılır. Lakin belələri öz qara əməllərini məhz dinə, müəqəddəs kitablara bağlamağa çalışaraq insanları aldadır. Bu dinin və dindarların təhqir edilməsidir və din xadimləri də bu işlərə sərt reaksiya verməlidirlər.

Belə bir elm sahələri yaxud araşdırma sahələri var. Lakin bu sahələr hər hansı bir küçə adamlarının, tamamilə savadsız və quldur insanların kütləni talayaraq sərvətini əlindən almaq vasitəsinə çevrilə bilməz. Bu sahələrlə alimlər, mütəxəssislər məşğul olmalıdır. Elmi tədqiqat formasında işlər aparıla bilər. Dünyanın bir çox elmi institutlarında bu sahələrdə araşdırmalar aparılır. Bu mövzulara biznes və dələduzluq kimi baxılmır. Ona görə də bizim ölkəmizdə məsələyə ciddi yanaşılmalıdır. Xüsusi qanun qəbul edilməli və sərt cəzalar tətbiq olunmalıdır. Başqa heç bir halda problem aradan qalxmayacaq.

Ermenistan hakimiyyəti Moskva və qarşı bir sıra ictimai ittihamlardan onunla əlaqələr qurmağa keçib. Məsələn, İrəvan Avropa İttifaqına daxil olmaq üçün referendum keçirmək fikrindən əl çəkib, Ukrayna Silahlı Qüvvələrinə əziyyət çəkən Belqorodla iqtisadi əlaqələri inkişaf etdirmək qərarına gəlib və iyulun 4-də vitse-prezidentin başçılıq etdiyi parlament nümayəndə heyətini Rusiyaya göndərəcək. Bunu Ermenistan Parlamentinin sözcüsü Akop Arşakyan deyib.

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan isə ABŞ və Avropa İttifaqı nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən III Erməni Demokratik Forumunda çıxışı zamanı bildirib ki, onun ölkəsinin Aİ-yə daxil olmaq üçün referendum keçirməsinə ehtiyac yoxdur. Eyni zamanda, hökumət başçısı xatırladı ki, özü də əvvəllər Avropaya inteqrasiyanın tərəfdarı olub və respublikanın buna hazır olduğuna əmindir, lakin avropalılar haqqında bunu deyə bilməz.

"Əgər referendum olacaqsa, o zaman kampaniya aparmalıyıq. Belə olan halda insanlar bizə sual verəcəklər: necə, nə vaxt, hansı addımlarla? Aİ bunu istəyir, ya yox? Onlar mənə deyəcəklər: siz bəyan etdiniz ki, Ermənistan Avropa İttifaqının

Yenəmi Rusiyaya?

Xalatyan Ermənistan hakimiyyətinin addımlarını Rusiyadan gələn siqnallarla əlaqələndirib. "Məsələn, keçən həftə baş nazirin müavini Aleksey Overçuk kifayət qədər ciddi xəbərdarlıq edib. O, Aİ və Aİ-nin uyğunsuzluğunu bəyan edib, həmçinin bəzi qeyri-regional oyunçuların gəlişinin nəticələrinin olacağını qeyd edib", - ekspert xatırladı. Eyni zamanda, Xalatyan hesab edir ki, Ermənistan lideri Qərblə yaxınlaşmada yalnız taktiki fasilə verib. Təhlilçinin fikrincə, bu strategiyadan tam imtina o halda mümkündür ki, hakimiyyətin Paşinyanın əlində saxlanması təhlükəsi yaransın. "Eyni zamanda qeyd etmək lazımdır ki, qərbyönlü qüvvələrin bu barədə daxilində nə deməsindən asılı olmayaraq, Qərb, xüsusən də Avropa İtti-

mümkün hesab etdiyi qədər Aİ-yə yaxınlaşmağa hazırdır. İndi isə sual yaranır: Aİ buna nə dərəcədə hazırdır? Amma bu gün cavab verə bilmərəm", - Paşinyan etiraf edib.

Maraqlıdır ki, iyunun 27-də Latviyada Ermənistan Parlamentinin sədri Alen Simonyan xəbər portalına müsahibəsində İrəvanın bu təşkilata qoşulması üçün Avropa İttifaqı ölkələrinin dəstəyinə ehtiyacı olduğunu bildirib. Simonyanın sözlərinə görə, Ermənistan cəmiyyətinin də müvafiq istəkləri var və tezliklə bu istiqamətdə konkret addım atılacaq. Eyni zamanda o xatırladı ki, iyunun 21-də parlamentdə Avropaya inteqrasiya məsələsi ilə bağlı Ermənistanda plebisit keçirilməsi ilə bağlı müzakirə aparılıb. "Hesab edirəm ki, nə vaxtsa, yaxın gələcəkdə bu referendum olacaq və mən əminəm ki, xalqımız "hə" deyəcək", - Simonyan bildirdi.

Eyni zamanda, Rusiya tərəfdən mümkün "qışqıncılıq" barədə suala parlamentin spikeri cavab verib ki, Moskva "müttəfiqlərini qorumaq və tərəfdaşı ilə dürüst olmalıdır". Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryan bir gün əvvəl Kremlə guya "Dağlıq Qarabağ İrəvandan alıb Azərbaycana verməkdə" ittiham edəndən bəri bu ifadə Rusiya hakimiyyəti üçün ikiqat ağırlıq olub.

Bu arada, Paşinyanın çıxışı ilə paralel olaraq Ermənistan-Rusiya münasibətlərində daha bir "əlamətdar" hadisə baş verib. Ermənistanın Rusiyadakı səfiri Vaqarşak

Arutyunyan Ukrayna Silahlı Qüvvələrinin Belqorodda endirdiyi raket zərbəsi nəticəsində yaşayış binasının dağıldığı yere baş çəkib. "Onlarla insanın kədərinin cəmləşdiyi yer - bu, tək qurbanlara təsir etmir, həm də bütün şəhərə psixoloji təsir göstərir. Burada bir hissə hiss olunur: rəğbət, bu kədərin bütün miqyasını dərk etmək. Və təbii ki, bütün bunları mümkün qədər tez bitirmək istəyi var", - deyər Arutyunyan jurnalistlərə bildirdi.

Eyni zamanda diplomat bildirdi ki, səfərinin məqsədi Ermənistan və Rusiya arasında əvvəllər imzalanmış regionlararası əməkdaşlıq planı çərçivəsində Belqorod vilayəti ilə ölkəsinin regionlarından biri arasında qarşılıqlı fəaliyyətin konkret istiqamətlərinin işlənilməsinə başlamaqdır. "Burada iqtisadi, mədəni və elmi inkişaf üçün nəhəng potensial gizlənir və biz bunu reallaşdırmaq niyyətindəyik", - deyər Arutyunyan əlavə edib. Belqorod vilayətinin qubernatoru Vyaçeslav Qladkov

təklif olunan yanaşmanı bəyənilib və bildirdi ki, vilayət hökuməti artıq bu istiqamətə məsul şəxsləri təyin edib.

Xatırladaq ki, mayın 12-də Belqorodda yaşayış evi dağıdılıb, atəş nəticəsində 17 nəfər həlak olub. Eyni zamanda, iyunun 2-də İrəvanın Nor-Nork inzibati ərazi dairəsinin rəhbəri Tiqran Ter-Marqaryan Ukraynaya işgüzar səfəri çərçivəsində Buça şəhərinin meri Anatoli Fedoruk ilə görüşüb. Onlar birlikdə bu məntəqədə hərbi əməliyyatların günahsız qurbanlarının xatirəsini ehtiramla yad ediblər. Bildiyiniz kimi, Kiyev və onun Qərb tərəfdaşları Moskvanı bu şəhərdə dinc sakinləri öldürməkdə ittiham edirlər. Rusiya hər hansı əlaqəni inkar edir. Nə olsun ki, iyulun 4-dən 6-dək Ermənistan Rusiyaya daha bir jest edəcək. Ermənistan parlamentinin vitse-spikeri Akop Arşakyanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Voloqda vilayətinə gedəcək. Onları Federasiya Şurasının vitse-spikeri Yuri Vorobyov qarşılayacaq. Xüsusilə, onlar "Ənənələrin varisləri" Ümumrusiya xalq mədəniyyəti uşaq festivalında iştirak edəcəklər.

Strateji Tədqiqatlar və Təşəbbüslər üzrə Analitik Mərkəzin (AKSİM) rəhbəri Hayk

façı Ermənistanın iqtisadi sahədə mümkün itkilərini kompensasiya etməyə və ya mövcud təhlükəsizlik təhdidlərini neytrallaşdırmağa hazır deyil. Lakin Aİ və ABŞ Rusiyanı Ermənistandan sıxışdırıb çıxarmaq və ümumilikdə Cənubi Qafqazda təsirini azaltmaq üçün əlverişli vəziyyətdən istifadə etmək istəyirlər", - Xalatyan vurğulayıb.

Öz növbəsində, Qafqaz İnstitutunun tədqiqatçısı Grant Mikaelyan təklif edib ki, Ermənistan hakimiyyəti Aİ-dən hansısa müsbət reaksiya alacağına ümid edərək referendum ideyasını irəli sürə bilirdi, lakin bu alınmadı. Nəticədə Ermənistan hakimiyyəti Rusiya ilə münasibətlərdə kobud kənarları hamarlamaq qərarına gəlib. "Paşinyan hazırkı şəraitə əsasən qərarlar verir. Beləliklə, onun davranışına Qərb dövletlərinin və Rusiyanın atdığı addımlar təsir edir", - ekspert qeyd edib. Ermənistan yenə iki yol ayrıcında qalıb. İşıq gələn tərəfə getsə, Avropa adlı divin qonağı olacaq, it hüren tərəfə də getsə başına nə gələcəyindən xəbərsizdir. Qonşuları ilə münasibətləri rəvan deyil. Bəs nə etməli? Ən uyğun variant aradan çıxmaqdır.

V.VƏLİYEV

Parlament seçkiləri elan olunandan dərhal sonra siyasi boşboğazların demaqqoqiya iş-tahları yenidən artdı. Marginallaşmış bu siyasi alverçilərin sayəsində bizim sosial şəbəkələrimiz artıq çoxdandır ki, siyasi komikslərə bənzəyir. Onların istehza, məntiqsizlik, spekulativ emosiya və qərəz dolu ritorikası çəynənmiş saqqız kimi artıq hamını bezdirib və hətta bəzən diksindirir. Məhz elə bu səbəbdən də siyasətdə öz mövcudluğunu qorumaq üçün yegana ümidini cəmiyyətdə emosional gərginliyin yaradılmasına bağlamış bizim bəlalı vətəndaşlarımız bütün vəchlə çalışırlar ki, siyasi qalmaqla yaratsınlar. Daha sonra isə bu qalmaqla ətrafında öz ucuz manipulyasiyalarını aparsınlar ki, cəmiyyətdə ixtilaf yaransın.

Bəli, radikal müxalifətçilik fəaliyyəti bu düstur üzərində qurulub: qalmaqla bərabərdir siyasi mövcudluq.

Ona görə də fərdi siyasi ayıq-sayıqlığın qorunması olduqca zəruridir. Əks halda, özün də bilmədən onların siyasi oyunlarında sadəcə bir alətə çevrilə bilərsiniz. Ümumiyyətlə, nəzərə almaq lazımdır ki, radikal tənqiddə "məsuliyyət" hissindən məhrumdur. "Məsuliyyətli davranış" anlayışının radikal tənqiddə

Aşığın sözü qurtaranda "dalay-dalay" deyər

üçün heç bir dəyəri yoxdur. Elə məhz buna görə də "radikal" siyasətçi əksər hallarda kütlənin arxasında gizlənir, fəaliyyətini isə yalnız digərlərinin tənqidi üzərində qurur. Konkret siyasi məsələ ilə bağlı fərdi münasibətin formalaşdırılması zamanı qeyd olunanlar bir siyasi aksiom kimi nəzərə alınmalıdır.

Xalqımızın çox gözəl bir deyimi var: "aşığın sözü qurtaranda dalay-dalay deyər". Əslində ariflərin bu müdrik sözlərində əsla istehza yoxdur, əksinə, realıq əks olunur. "Fa-

ciə" onda yaşana bilər ki, aşiq "dalay-dalaydan" başqa heç nə oxumasın və ya oxuya bilməsin. Məhz həmin faciəni bu gün bizim psevdopatriotlarımız yaşayırlar. Bu siyasi şoumenlərin hətta qərəzli ritorikaları belə bitib, tükənib. Bəli, bunun səbəbi məkrli niyyətlər və peşəkarsızlıqdır. Ancaq onların faciəsi bununla da bitmir. Cəmiyyət üçün ən təhlükəli hesab oluna biləcək məsuliyyətsizlik hissi də onları xarakterizə edən əsas xüsusiyyətlərindəndir.

İndiki məqamda ard-arda veri-

lən məsuliyyətsiz bəyanatların əsas hədəfi qalmaqla xarakterli situasiyaların yaradılmasıdır. Siyasətdə isə məsuliyyətsiz davranışın yalnız bir səbəbi ola bilər: xalq "əfəl" yerinə qoymaq. Sözügedən hal siyasi məsuliyyətsizliyin dibidir. 30 il ərzində qalmaqla və ixtilafından başqa cəmiyyətə heç nə verməyən faydasız radikallar artıq sözün əsl mənasında tükəniblər. Bu cür siyasətin sağlamlıq və müasir tənqiddə hər hansı bir simpatiya qazanması nonsensdir.

İndi isə bizim bu siyasi "aşığılarımızın" növbəti "dalay-dalaylarına" diqqət yetirin. Demaqqoqların bayraqtutanı Əli Kərimli öz müsahibəsində qeyd edir: "Biz deyirdik ki, seçki yayın qızmar vaxtına, avqust ayına təyin ediləcək... seçkidə işlərini qarantıya altına almaq üçün yayın qızmar ayları seçilib ki, namizədlərin irəli sürülməsi, imzaların toplanması, seçki görüşlərinin keçirilməsi bu isti aylara düşsün". Sıtata diqqət yetirin, sizə elə gəlmirmi ki, 30 ildən artıq siyasətdə olan və düşərgənin "lideri" statusuna öz iddiasını gizlətməyən bir şəxs tərəfindən bu cür fikirlərinin səsləndirilməsi sadəcə qeyri-peşəkarcılıq deyil, bu həm də bilavasitə məsuliyyətsizliyin və saymamazlığın təzahürüdür?! Beləliklə, Ə.Kərimlinin sayəsində artıq hamımız biləcəyik ki, yayın istisi, payızın yağışları, qışın qarı, yazın isə qarışıq havası seçkilərin normal keçirilməsi üçün maneə yaradır. Əhsən, qibtəedicini "peşəkarcılıqdır".

Ucuz və rasionallıqdan məhrum olmuş nitqinə sadəcə emosiya qataraq "orator" libasına girmiş bu cür siyasətçilərin məsuliyyətsiz davranışları faciələrə səbəb ola bilər. Elə ona görə də bunların fərqi olan xalqımız o cür siyasi şoumenlərin fəaliyyətinə komikslərdə olan uydurulmuş olayları izləyirmiş kimi baxır.

Məsuliyyətsizlik demişkən, bir qədər öncə "müsahibə" sözü təsadüfən istifadə olunmayıb. Bəli, qeyd olunan fikirləri Ə.Kərimli öz müsahibəsində deyib. Bəs, bu necə baş verib? Axı bu insan andaman edir ki, interneti, telefonu, informasiyaya çıxışı yoxdur. Gördüyünüz kimi, qeyd olunan hal növbəti məsuliyyətsiz davranışın məhsuludur.

Bəzən bu məmləkətin sırası və təndəsi olaraq öz-özümə sual verərik: ümumiyyətlə bu cür "müxalifət" seçkilərə qatılması lazımdır mı? Onların seçkilərdə iştirakı demokratik ənənələrin inkişafına yox, siyasətdə ucuz və rasionallıqdan məhrum olmuş davranışın yayılmasına səbəb ola bilər. Çünki qeyd olunan keyfiyyətlər əsla inkişafın əlamətləri deyil.

Asif Adil, politoloq

"Uzun illər erməni işğalı altında viran qoyulmuş, qəhrəman ordumuz tərəfindən azad edilmiş bütün ərazilərdə bu gün möhtəşəm quruculuq prosesi cərəyan edir. Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl və Laçın, Qubadlı və Zəngilan, Kəlbəcər və Xocalı, Şuşa və Xankəndi, bir sözlə azad olunmuş bütün ərazilərdə nəhəng tikinti işi gedir və bu quruculuq prosesinin xalqımız üçün qlobal tarixi əhəmiyyəti gələcək üçün hədsiz dəyərli malikdir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Rəşad Mahmudov deyib.

Millət vəkili bildirib ki, Prezident İlham Əliyev tək-cə Qarabağı, Zəngəzuru bizə qaytaran siyasi xadim kimi deyil, həm də bu müqəddəs torpağın bərpası üçün nəhəng quruculuq prosesinə başlayan böyük lider kimi tarixə düşdü: "Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə irəli sürülən "Böyük Qayıdış" adlı proqram işğaldan azad olunmuş Qarabağ ərazilərindən və ətraf rayonlardan yüz minlərlə məcburi köçkünün mərhələli şəkildə geri qaytarılmasını nəzərdə tutur. Xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, milli prioritetlərdən birinə çevrilən "Böyük Qayıdış" proqramı çərçivəsində keçmiş məcburi köçkünlərin qayıtması uğurla həyata keçirilir. Bu layihələr Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının dirçəlişinə, əhalinin dayanıqlı məskunlaşmasına, eləcə də bu ərazilərin yüksək inkişaf etmiş rayona çevrilməsinə əlverişli şərait yaradır. İndiyədək Füzulidə "Zəfər yolu"nun və beynəlxalq hava limanının tikilib istifadəyə verildiyini qeyd edə bilərik. Füzuli-Hadrut yolunda da hazırda istifadəyə olunur. Bundan əlavə, Füzuli şəhərində eyni memarlıq üslubuna və kompozisiyaya uyğun gələn yeni yaşayış kompleksi intensiv şəkildə inşa edilir. Evlərin infrastrukturuna və abadlaşdırılmasına xüsusi diqqət yetirilir".

Onun sözlərinə görə, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının dirçəldilməsi

"Böyük Qayıdış" proqramı uğurla həyata keçirilir"

ilə bağlı layihələr Azərbaycanın növbəti illərdə həyata keçirdiyi ən böyük iqtisadi siyasət təşəbbüsləri sırasındadır: "İşğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpasının ikinci mərhələsində büdcə vəsaitləri əsasən şəhərsalma standartlarına uyğun müasir texnologiyalardan istifadə etməklə yaşayış komplekslərinin tikintisinə, zəruri infrastrukturun, mühafizə sisteminin yaradılmasına, əhalinin məşğulluğuna, o cümlədən biznesin aparılması üçün şəraitin yaradılmasına yönəldiləcək. Eyni zamanda, işğaldan azad edilmiş şəhər və kəndlərdə "ağıllı şəhər" və "ağıllı kənd" konsepsiyası sürətlə həyata keçirilir, aqrar-sənaye klasterləri formalaşdırılır, Qarabağ bölgəsinin və Şərqi Zəngəzurun "yaşıl enerji" zonalarına çevrilməsi nəzərdə tutulur.

Azərbaycan hakimiyyəti işğaldan azad edilmiş ərazilərin yenidən qurulması və dirçəldilməsi istiqamətində işləri yüksək tempələ davam etdirir. "Böyük Qayıdış"ın təmin edilməsi məqsədilə 2024-cü il dövlət büdcəsində 4 milyard manat vəsait nəzərdə tutulur. Bundan əlavə, keçmiş məcburi köçkünlərin sosial müdafiəsini təmin etmək üçün ge-

lən ilin dövlət büdcəsində 355,3 milyon manat vəsait xərclənəcək. Ölkə hökuməti kənd və qəsəbələrin bərpası prosesi başa çatdıqca insanların tədricən öz torpaqlarına qayıtmasını təmin etməkdə davam edəcək.

mərəli şəkildə vaxtında həyata keçiriləcək və işğaldan azad edilmiş ərazilərimiz inkişafının mahiyyətə yeni mərhələsinə qədəm qo-yaçaq".

Söylü Ağazadə

Rus ekspert: "Qərb Ermənistan vasitəsilə sülh razılaşmasını pozur"

"Ermənilərin Qarabağa qaytarılması tələblərinə qarşı azərbaycanlıların Ermənistana qaytarılması tələbi məntiqli və ədalətlidir"

Müasir Dövlət İnkişafı İnstitutunun direktoru Dmitri Solonnikov "Moskva-Baku" portalına müsahibəsində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin səsləndirdiyi fikirləri şərh edib. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

- Dmitri Vladimiroviç, bir gün əvvəl Azərbaycan prezidenti bir daha açıq şəkildə bildirdi ki, Bakı ilə İrəvan arasında sülh müqaviləsinin hələ də imzalanmamasının əsas səbəbi Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları olan Konstitusiyasını dəyişməməsidir. Bakının bu şərti nə dərəcədə ədalətlidir?

- Əgər Ermənistan qonşu dövlətlərin suveren ərazisini iddia etdiyi ərazilər kimi qəbul etməkdə davam edərsə, bu, tam hüquqlu sazişin bağlanması üçün yaxşı vəziyyət deyil. Və bu məsələ öz həllini tapmalıdır. Bu, yaxın bir neçə ay ərzində

baş verə bilərmi? Bu imkan əvvəllər də var idi. Bütövlükdə isə İrəvan və Bakının razılığa gəlməsinə heç nə mane olmur. Amma bunu etmək üçün Ermənistan rəhbərliyində hələ də iradə və qətiyyət yoxdur. Görürük ki, Ermənistan rəhbərliyi vaxtaşırı revanşist əhval-ruhiyyə ifadə edir, bəzi nağıllar danışır ki, Rusiya az qala Qarabağı Ermənistandan alıb Azərbaycana qaytarıb. Heyrətamiz şeylər. O, silahlı qüvvələrinin gücünü artırmaq zərurəti ilə bağlı fikirlər irəli sürür ki, bu da Qarabağa sahiblik məsələsinin müzakirəsinə potensial qayıdış deməkdir.

Ermənistan rəhbərliyi birmənalı olaraq sülhün əldə edilməsi mövqeyini tutmalıdır, daxili siyasi problemlərini həll etmək üçün revanşist ritorikadan əl çəkməlidir. Amma onlar mövcuddur. Ermənistanın xarici kuratorları isə adekvat iradə nümayiş etdirmədilər. Azərbaycanla Ermənistan arasında razılaşmanın şərtlərindən birinə- onun yerinə yetirilmə-

sinə nəzarət edəcəklərini göstərməyə çalışmırdılar. Fikrimcə, Cənubi Qafqazda başqasının ərazisinə soxulmağa çalışan üçüncü qüvvələr olmayan kimi saziş imzalanacaq.

Azərbaycan mütəmadi olaraq İrəvanı Konstitusiyasını dəyişdirməyə çağırmaqla, gələcəkdə ölkədə kimin hakimiyyətdə olmasından asılı olmayaraq, Ermənistanın gələcək potensial ərazi iddialarından özünü qanuni və ədalətli şəkildə qorumaq istəyir.

Siz gələcəkdə bu sazişi şübhə altına ala biləcək problemlə boşluqlar buraxaraq yaxşı qonşuluq müqaviləsi imzalaya bilməzsiz. Axı belə başa düşülür ki, sülh müqaviləsində tərəflərin ərazi bütövlüyünün qarşılıqlı tanınması qeyd olunacaq.

Əgər Ermənistan özünün hansısa sənədlərdə hansısa xarici torpaqlara dövlət iddiası irəli sürdüyünü bildirməyi mümkün hesab edərsə və eyni zamanda deyirsə ki, bizim yaxşı münasibətlərimizi qeyd edək, bu, dissonansdır. Axı siz suveren dövlətin ərazisinin bir

hissəsinə iddia edirsiniz. Yaxşı qonşuluq münasibətləri budur?

Ermənistanın baş nazirinin kifayət qədər geniş müddət ərzində Konstitusiyasını dəyişdirilməsi ilə bağlı müxtəlif mövqələr səsləndirməsi bunun xarici və daxili amillərin təsiri altında baş verdiyini deməyə əsas verir. Bu yaxınlarda Bakı və İrəvan sərhədin delimitasiyasına başladılar, lakin bu, erməni revanşistlərinin növbəti hərəkətləri ilə müşayiət olundu.

Əgər Paşinyan bunun fonunda bəyan etsəydi ki, bəli, Konstitusiyasını dəyişdirilməsi lazımdır, o zaman etirazlar yəqin ki, daha radikal olacaqdı. İndi gördüyümüz kimi müxalifətin etirazları sönməkdədir.

Paşinyanın Ermənistan Konstitusiyasını dəyişdirməsinin perspektivləri nədən ibarətdir? Onun 2022-ci ildə hər şeyi tez həll etmək imkanı var idi. Bundan sonra Ermənistan növbəti hərbi əməliyyatı uduzdu, bunun fonunda yəqin ki, danışıqlar aparmaq lazım gəlirdi. O, əhaliyə deməliydi ki, belədir, yeni həyat başlayır. O, Azərbaycan və Türkiyə ilə sülh müqaviləsi bağlamalı idi. Hər şeyi süründürmək, kiçik addımlarla həyata keçirmək cəhdi isə Ermənistan daxilində pozitivlik yaratmır. Paşinyan bundan istifadə edib daha tez radikal qərarlar verməli idi. Və onlardan sonra yeni realıqda siyasət qurulmalıdır. Amma Ermənistanın indiki baş naziri bu xətti keçə bilmir.

Deyə bilərəm ki, Paşinyan dinc

sülh müqaviləsi şərtlərini yerinə yetirərsə, ədalətli olar

- Amma ABŞ-ın regionda siyasətinin yenidən intensivləşməsi ilə nə istədiyi ilə bağlı suallar yaranır...

- ABŞ mütləq bölgəyə girmək istəyir. Onların vəzifəsi Bakıya və İrəvana deməkdən ibarətdir: danışıqlar aparın, amma bizim rəhbərliyimiz altında. ABŞ bu ssenarini həyata keçirməyə çalışır. Onlar deyirlər ki, yalnız bu Azərbaycanla Ermənistan arasındakı sülh sazişini əl sıxma kimi tanıyacaqlar, "təkərə çomaq soxmayacaqlar".

ABŞ başqa regionlara hər zaman təkliflərlə gəlir. Amma bunlar "kökə və çubuq" formatında təkliflərdir. Onların vəzifəsi təsirlərini gücləndirməkdir. Onlar hələ də özlərini dünyanın hegemonu hesab edirlər. Və göstərmək istəyirlər ki, həm münasibətləri yaxşılaşdırırsa, həm müəyyən üstünlüklər verərsə, həm də iqtisadi təzyiqlər göstərə bilərlər.

Birləşmiş Ştatlar yalnız öz himayəsini təklif edə bilər, deyirlər siz bizim dediklərimizi edin, amma ən yaxşı halda biz nəqliyyat dəhlizinə investisiyalar vəd edəcəyik. Azərbaycan bütün bunlara rəsmi cavab verməyib. Hesab edirəm ki, Azərbaycanın sırf ABŞ-ın modeləşdirildiyi sxemə "uyğunlaşmaqda" heç bir marağı yoxdur. Və çox güman ki, bu baş verməyəcək.

- İlham Əliyev onu da diqqətə çatdırdı ki, əgər erməni əhali-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Azərbaycan Respublikasının dünya birliyinə inteqrasiyası, region ölkələri və digər dövlətlərlə, beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığının inkişaf etdirilməsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

addımlardan əl çəkmir. Amma əsas şərtləri nə qəbul edir, nə də imtina edir. Dörd kəndin sərhədlərinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı addımlar atdı. Daxili siyasi iğtişaclıq sakitləşdi. İndi Azərbaycanla sülh məsələsində irəli gedə bilər. Ermənistan Azərbaycanın

sinin Qarabağa qaytarılması məsələsi qaldırılarsa, o zaman azərbaycanlı əhali də Ermənistana qaytarmalıdır.

- Bu, əlbəttə ki, məntiqlidir və ədalətlidir. Lakin Qərb buna imkan verməyəcək. Qərb özünün ənənəvi sxemi üzrə fəaliyyət göstərir, o hesab edir ki, bəzilərdən tələb etdiklərini digərlərdən tələb etmək lazım deyil. Qərbin müttəfiqləri var ki, onlara hər şeyə icazə verilir, amma digərlərinə icazə verilmir. O, ədaləti yox, özünə faydalı qərarlar tələb edir. Ədalət və adekvatlığın bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Sadəcə başqa dövlətə şərt qoymaqdır. Mümkün və ya qeyri-mümkün, fərq etməz.

- Paşinyan niyə Ermənistanın Aİ-yə daxil olması ilə bağlı referendumdan birdən-birə imtina etdi?

- Ola bilsin ki, Nikol Paşinyanın administrasiyasının apardığı və indi referendumun Qərb kuratorlarının ondan tələb etdiyi nəticə verməyəcəyini göstərən sorğulardan bəzi sosioloji məlumatları var. Buna görə də referendumu təxirə salmaq qərarına gəliblər. Hər şey məntiqlidir: qəbul edilmiş qərarları qanuniləşdirmək üçün lazım olan referendumda qalib gəlməsəniz, bu qərarların verilməsini gözləmək lazım olacaq. Müvafiq qərarın qanuniləşdirilməsi üçün ictimai rəyi hazırlamaq və referendum keçirmək tələb olunur. Ermənistan rəhbərliyinin mövqeyi qalır ki, ölkənin Avropa İttifaqına daxil olması lazımdır, amma bir az gözləmək və əhalini öyrəşdirmək lazımdır ki, buna razılaşsın. Bu istiqamətdə kifayət qədər işlədikdən sonra referendum keçirilsin.

- Burada İrəvan üçün Qərbə şərt qoymaq cəhdi varmı?

- Kukla onu oynadan aktyora şərt qoya bilməz. Paşinyan özü Qərb qarşısında şərt qoya bilməz. Onu hakimiyyətə gətirənlər özlərinə lazım olan şərtləri təmin etməsi üçün onu Ermənistanın başına qoyublar. Erməni cəmiyyəti üçün isə informasiya məkanında o, istənilən gənc kimi görünə bilər, ürəyinə gələn hər şeyi söyləyə və Qərbin qoyduğu kursu davam etdirə bilər.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Dondurma alarkən, bunlara diqqət edin!

Sağlam qidalanma mütəxəssisi xəbərdarlıq edir

“Dondurma süd məhsuludur. Bildiyimiz kimi süd məhsulu heyvan mənşəli qidadır. Ona görə mütəlx şəkildə burada istifadə olunan süd keyfiyyətli, sağlam heyvandan əldə olunmalıdır. Əks halda zülm mənşəli olduğu üçün daha tez xarab olmağa meyillidir”. Bu sözləri SIA açıqlamasında Qida təhlükəsizliyi Hərəkatının rəhbəri, Sağlam qidalanma mütəxəssisi Məhsəti Hüseynova deyib.

O bildirib ki, tərkibində mikroorqanizmlərin çoxalması, insan sağlamlığında bir çox fəsadlara yol açması gələcəkdə qarşısı alınmaz problemlərlə nəticələnə bilər: “Xüsusilə də, digər məhsullar, qaymaq, yağ və əlavə məhsullar da heyvan mənşəlidir. Ona görə mütəlx keyfiyyətli məhsuldan istifadə olunmalıdır. Bəzən süd əvəzinə quru süddən istifadə olunur, yaxud da sənaye üsulu hazırlanmış süd yağı əvəzedicilərdən istifadə olunur ki, bunlar da bir çox sağlamlıq problemlərinə yol açır. Xüsusilə həssas, xroniki xəstəliyi olan, allergiyası olan insanlarda həzm sisteminin pozulması, bağırsağın mikroflorasının dəyişməsi, nəticədə immün sisteminin aşağı düşməsi ilə nəticələnə bilər. Ancaq son aparılan monitorinqlərin nəticəsi göstərdi ki, 26 istehsalçıya məxsus 69 dondurmada götürülən nümunələrin nəticəsi olaraq 10 məhsulda qüsurların aşkar olunması ilə yanaşı həm də insan sağlamlığına təhlükəli olan bakteriyalar aşkarlanıb. Enterobakteriyaların 50-yə yaxın növü var. Hər bir növü də insan sağlamlığında bir çox xəstəliklərin yaranmasına gətirib çıxarır. Bu xəstəliklər, əsasən, iltihab

bi xəstəliklər, xüsusilə də, bağırsağın mikroflorasının dəyişməsinə, tənəffüs yolları xəstəliklərinə, böyrək xəstəliklərinin digər orqanlarda problemlərə səbəb olduğunu göstərir. Bəzən olur ki, insanlar bu bakteriyalar olan məhsulları qəbul etdikdən sonra bağırsağın mikroflorası dəyişdiyi üçün ishala səbəb olur. Bəzən isə ishalla qəbizlik növbəli şəkildə bir-birini əvəz edərək orqanizmin immün sisteminin aşağı düşməsinə gətirib çıxarır. Xüsusilə də, bağırsaqlarda faydalı mikroorqanizmlərin yox olmasına səbəb olur. Ona görə yaxşı olar ki, keyfiyyətli, mənşəyi bəlli olan dondurmada istifadə etsinlər. Eyni zamanda bu kimi monitorinqlərin aparılması yüksək qiymətləndirilir. Nəticəsinin də ictimaiyyətə açıqlanması bu işin daha məsuliyyətli olduğunu bir daha göstərir”.

Onun sözlərinə görə, yaxşı olar ki, həmin partiyadakı bakteriyalar aşkarlanıb onların satışdan geri çağırılması, eyni zamanda da həmin məhsulların məhv olunması da ictimaiyyətə çatdırılsın: “Çünki əks halda insanlar arasında sual yaranır ki, bu məhsullar hələ də satışda var?, yaxud da, hansı partiyada olduqları, həqiqətən də, satışdadırmı? kimi sualların olmaması üçün yaxşı olar ki, bu haqda da ictimaiyyət geniş şəkildə məlumatlandırılınsın. Eyni zamanda da cərimə tədbirlərinin sərtləşməsi də daha məqsədəuyğun olardı. Çünki müəssisənin inkişafı üçün daha keyfiyyətli məhsulları istehlakçılara təqdim edə bilməsi üçün bu kimi qaydalara daha ciddi əməl olunması vacibdir. Çünki bir çox insanlarda, xüsusilə azyaşlılarda, yüksək risk qrupuna aid yaşlı insanlarda bu məhsulları istifadə etmək nəinki sağlamlıq problemlərinə, bir çox hallarda immün sistemi zəif olanlarda hətta ölümlə nəticələnə bilər. Ona görə də diqqət etmək lazımdır.

Digərlərində isə dondurmanın tərkibində istifadə olunduğu kərə yağı qeyd olunsa da, tərkibində bitki yağı aşkarlanıb. Bəzən

“SƏS” qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseynov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN
XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı,
təbrik və başsağlıqlarımızı
dərc etməyə hazırıq!

Türkiyə millisi Avro-2024-ün 1/4 finalında!

Futbol üzrə Avro-2024-də 1/8 final mərhələsinə yekun vurulub. Dördüncü oyun günündə 2 matç keçirilib. Bununla da 1/4 finalın son iştirakçıları da müəyyənləşib. “Alizant Arena”da Rumıniya Niderlandla qarşılaşıb. Almaniyalı Feliks Zvayerin idarə etdiyi görüş Niderland 3:0 hesablı qələbə qazanaraq 1/4 finala yüksəlib. Digər oyun isə “Red Bull Arena”da keçirilib. Burada qarşılaşma Türkiyənin milli komandası Avstriya ilə üz-üzə gəlib. Türkiyə yığması gərgin keçən görüşdə 2:1 hesablı qələbə qazanıb. Bununla da Vinçentso Montellanın komandası 1/4 finala adlayıb. Türkiyə millisi 1/4 finalda Niderlandla qarşılaşacaq.

Qeyd edək ki, bunadək artıq 1/4 finalın 3 cütü müəyyənləşib. İspaniya Almaniya ilə, İngiltərə İsveçrə ilə, Fransa isə Portuqaliya ilə üz-üzə gələcək.

də bitki yağı yazılsa da, dəqiq olaraq hansı bitki yağından istifadə olunduğu göstərilmir. Bunlar da məhsul üçün onun keyfiyyətində şübhə doğuran məqamlardır. Bunlara da diqqət etmək lazımdır. Ümumiyyətlə, keyfiyyətli dondurma süd, yağ, qaymaqdan ibarət olmalıdır. Əlavə olaraq dadlandırıcı kimi şəkərdən, baldan, bəzən isə çərəzlərdən istifadə olunmalıdır. Yaxşı olar ki, müddəti az olan dondurmalarından istifadə olunsun. Paketlənmiş dondurmalarından istifadə edəcəklərsə, mütəlx paketin tamlığı pozulmamalı, üzərində yazılar aydın şəkildə qeyd olunmalıdır.

Etiket məlumatlarında istehsalçı şirkət haqqında ətraflı məlumat olmalıdır. Məhsulun 70%-ə yaxını əsas olan süd, qaymaq, yağdan ibarət olsun. Əgər süd yağı əvəzedicisi, yaxud da, mənşəyi bəlli olmayan, eyni zamanda daha çox konservantlardan, dadlandırıcılardan istifadə olunursa, rəf ömrü uzunursa, bu zaman həmin məhsulları keyfiyyətli dondurma hesab etmək olmaz. Ağızda əriddikdə qaymaq dadı varsa, bu, keyfiyyətli süd, yağdan istifadə olunduğunu göstərir. Əgər acı dad qalırsa, burada bitki yağı, digər kimyəvi maddələrdən daha çox istifadə olunduğunun göstəricisidir”.

Söylü Ağazadə

Baş redaktor:
Bəhrüz Quliyev

Ünvanımız:
**Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.**

Şəhadətname: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

“ƏLİNCƏ” AZƏRBAYCAN KEYRİYYƏ
CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 3200